

Januar
1969
XXXVI

duhovno
življenje

la vida espiritual

Oración por la paz

SEÑOR, Dios de paz,
a ti que has creado los hombres,
objeto de tu benevolencia,
para que sean partícipes de tu gloria,
te bendecimos y te damos gracias:
porque nos has enviado a Jesús,
tu Hijo tan amado
y has hecho de él,
en el misterio de su Pascua,
el artífice de toda salvación,
el manantial de toda paz,
el lazo de toda fraternidad.

Te damos gracias
por los deseos, los esfuerzos
y las realizaciones
que tu Espíritu de paz
ha suscitado en nuestro tiempo,
para sustituir el odio por el amor,
la desconfianza por la comprensión,
la indiferencia por la solidaridad.
Abre todavía más nuestros espíritus
y nuestros corazones
a las exigencias concretas del amor
de todos nuestros hermanos,
para que seamos cada vez más
artífices de la paz.

Acuérdate, Padre de misericordia,
de cuantos penan,
sufren y mueren
en el alumbramiento de un mundo
más fraternal.

Que a los hombres de todas las razas
y de todas las lenguas
llegue tu Reino de justicia,
de paz y de amor.

Y que la tierra se llene de tu gloria.
Amen.

DUHOVNO V ŽIVLJENJE

Kje je kaj?

UVODNIK	2	Bog daj svetlo novo leto!
BOGOSLUŽJE	4	Smo „nedeljski“ ali „tedenski“ kristjani?
	61	Molitveni namen
VPRAŠUJETE — ODGOVARJAMO	7	Obup — Nečakinja
VZORI	8	Kardinal Bea
	18	Iz dnevnika Janeza XXIII.
SVETO PISMO	21	Začetek sveta, greha in sreče
CERKEV V SVETU	41	Za trdne temelje miru
	47	Cerkev v današnji tehnični družbi
SVETNIK MESECA	43	Dobri človek 17. stol. (Frančišek Saleški)
RAZNO	3	Pregled pravoslavnih Cerkva
	26	Kdo je Atenagora?
SLOVSTVO	12	Slovo
V DRUŽINI	27	Družinski koledar
	28	Drobtinice
	29	Dopisujemo si
ZA MLADINO	31	Gradimo Slovenijo v svetu
	33	Danijelove zgodbe
	34	Priprava za zakon
	38	Mladinska pošta
	39	Zadnja ura
ROMAN	51	Zlato večnega Juda
NOVICE	56	Iz Slovenije
	58	Slovenci po svetu
	60	Svetovne
	62	Med nami v Argentini

JANUAR (Enero)

1969 — Štev. 1

Leto XXXVI.

BOG DAJ SVETLO NOVO LETO!

Na silvestrovanju ni časa ne priložnosti za zbrano misel. Sredi veselja, v veseli družbi, ob kozarcu šampanjca ali sidre človek ne vidi ne nazaj ne naprej. Sredi veselja čaka zadnjo sekundo štiriindvajsete ure, ko se bo 1968 preimenovalo v 1969. Šele ob zadnjem udarcu ure in znaku siren se zdrznemo. Nekaj važnega se je zgodilo. Veliko je bilo za nas važnih dogodkov v minulem letu in veliko bo važnih dogodkov v začetem letu. Pri voščilih si želimo srečo, zdravje, eno leto več življenja. In potem... spet pitje in petje in veselje. Domov grede ali med pospravami stopamo z novim jutrom v novo leto.

Včeraj smo silvestrovali kot ljudje. Pri novoletni maši pa čutimo, da kot verniki hočemo začeti novo leto z Bogom. Všeč nam je, da se v cerkvi moremo za trenutek vtopiti v molk in zbranost. Čutimo, da se moramo Bogu zahvaliti za srečno ali preizkušano 1968 in mu izročiti v roke skrivnostno 1969. — Spomin živih pri maši nas k temu vabi. Bogu hvala za vse prejeto in doživeto. Hvala ne samo za dobro. Hvala za leto 1968 celo, kakršno je bilo. Bog je ljubezen, mi pa ne spoznamo zmeraj, kaj je za nas res dobro in ne.

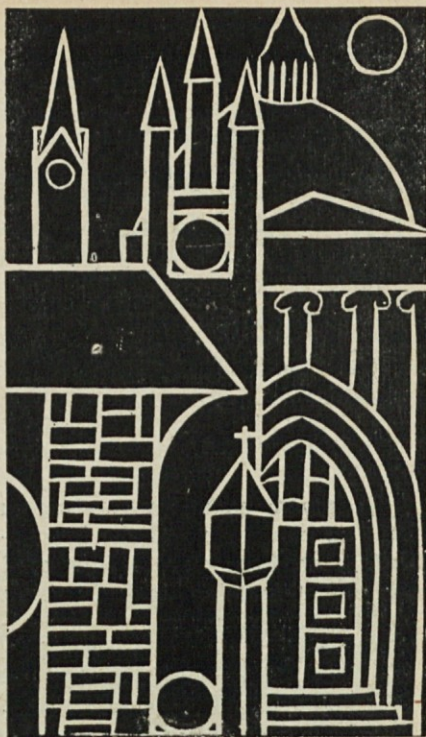
In še med spominom živih: 1969? Bog daj, svetlo novo leto! Polno optimizma. Bodimo nezadržni optimisti. Ne ker bi sami v sebi zmogli vse. Naša sreča je v Bogu. Zaradi zaupanja vanj smemo biti optimisti, ne da bi zaprli oči pred resničnostjo. Kristus je bil veliki optimist, za vse ljudi je umrl, kljub temu da je s križa videl ves potek zgodovine do konca. Škof Vovk je imel geslo: „V Gospoda zaupam!“ Z zaupanjem v Gospoda stopimo v 1969. Polni krščanskega optimizma smemo zaupati, da bo kljub vsem preizkušnjam to leto novo, svetlo in srečno.

J. Re.

PREGLED PRAVOSLAVNIH CERKVA

I. PATRIARHATI

1. Carigrajski z 270.000 vernikov v Turčiji in na Dodekanezu in z milijonom in pol v diaspori (Evropa, Amerika, Avstralija). Patriarh: Atenagora I., carigrajski nadškof in prvi po časti med pravoslavni patriarhi.
2. Aleksandrijski s 30.000 vernikov v Egiptu in v ostali Afriki. Patriarh: Hristoforos, ki prebiva v Aleksandriji.
3. Antiohijski s 365.000 vernikov v Siriji, Libanonu in Ameriki. Patriarh: Teodozij VI. z bivanjem v Antiohiji.
4. Jeruzalemski s 50.000 vernikov v Izraelu in Jordaniji. Patriarh: Benedikt I. Sedež Jeruzalem.
5. Moskovski s 50 milijoni vernikov v Evropi in Ameriki. Patriarh: Aleksej. Sedež: Moskva.
6. Georgijski katolikat (patriarhat) s 750.000 vernikov. Poglavar: Efraim, nadškof Tbilisija in katolikos vse Iberije.
7. Srbski in makedonski z 8 milijoni vernikov (20 eparhij v Srbiji in 3 v Makedoniji). Patriarh: German. Sedež: Beograd.
8. Romunski s 14 milijoni verni-

- kov. Patriarh: Justinijan. Sedež: Bukarešta.
9. Bolgarski s 5 in pol milijona vernikov. Poglavar: Ciril. Sedež: Sofija.

II. VIŠJE NADŠKOFIJE

1. Grčija s 7 milijoni vernikov. Poglavar: Hrizostomos, atenski nadškof.
3. Ciper s 430.000 vernikov. Nadškof: Makarios, nadškof Konstancije.
3. Sinaj ima 30 menihov in 80 laikov v samostanu Sv. Katariene. Nadškof: Porfirij III.

Smo

„nedeljski“

ali „tedenski“

kristjani

Za mnoga poganska verstva, pa tudi za mnoge „nedeljske kristjane“ je značilna ostra ločitev med kultom in moralo. Čarovnik skuša priklicati skrivnostne sile in nanje vplivati; pri tem uporablja magične obrede in formule. Poskuša potolažiti bogove ali demone, ali pa jih prisiliti, da mu služijo. Vendar največkrat religiozni odnosi niso popačeni na tako bloden način. Človek se zadovolji, da v razmerju do Boga odpravi svoje „verske dolžnosti“, da izvrši določene ceremonije, da izpolni določene običaje in predpise, opravi daritev in plača dajatve — njegovo življenje pa poteka vzporedno po vse drugih postavah in teži po vse drugačnih ciljih.

Mojzes je v stari zavezi postavil natančna pravila za kult, daritve, obrede, obhajanje praznikov, bogoslužne predmete in njih vzdrževanje. Vse to je zanj bilo v znamenju pogodbe, ki jo je Bog skle-

nil z Izraelci; moralo je izražati hvaležnost ljudstva in mu dajati spodbudo, da ostane pogodbi vselej zvesto. Kaj kmalu pa se je ta liturgija zmaličila v čisto zunanje izvrševanje obredov in v mehanično, tenkovestno izpolnjevanje predpisov. O obredih se je razbohotila prava kazuistika, ki je šla v mnogo manjše nadržbnosti kot Mojzesove postave; obenem je pozabila na zvestobo pogodbi z Bogom v vsakdanjem življenju, v družbenih odnosih in v družinski skupnosti. Proti temu stanju so vstali veliki biblični preroki. V njihovem opominjanju se neprestano povrača ta osrednja misel: Bogu ne ugaja tenkovestna gorečnost v izpolnjevanju liturgičnih predpisov, temveč se močno srdi, kadar se v tem skriva npravna ohlapnost ali celo trdosrčnost do bližnjega. Jezus je to svarjenje prerokov nadaljeval in ga obrnil proti farizejem. Ne graja njihove vneme za bogoslužje, pač pa jih ostro obsoja, ker v svojem fanatizmu za predpise, obredno očiščevanje in sobotni počitek skrivajo brezčutno srce, pomanjkanje ljubezni in napuhnjeno zavest o lastni pravičnosti. Zanje je liturgija postala mehanična stvar in po potrebi izgovor, da se izmaknejo dejanski izpolnitvi velike postave ljubezni. Značilna predstavnika takega zadržanja sta svečenik in levit v priliki o dobrem Samaritanu: opazila sta človeka, ki so ga razbojniki umirajočega pustili ob cesti, pa sta pohitela dalje; klicale sta ju njune ceremonije. Jezus je

vrh tega spolnil delo prerokov — dal je svojemu novemu ljudstvu preprosto liturgijo, postavil zakramente, predvsem Evharistijo, in na nedosežen način pokazal tesno povezavo med zakramenti in življenjem, ki se sklada z milostjo nove zaveze. Evangelij sv. Janeza povzema Jezusov nauk in osvetluje nerazdružno vez med krstom in vero; v poročilu o zadnji večerji pa nam tudi v malo besedah čudovito opiše novo zapoved: „Ostanite v moji ljubezni... To je moja zapoved, da se med seboj ljubite, kot sem vas ljubil jaz.“ (Jan 15, 10-12).

Teološko izročilo Cerkve govori o „zakramentih nove zaveze“. Ta izraz pové, da nam zakramenti, v katerih izvajamo novo in večno pogodbo ljubezni, posredujejo s svojim osrečujočim oznanilom in s svojo milostjo tudi nalogo, da živimo na pristno krščanski način. In prav temu tradicionalnemu pojmovanju je hotela liturgična obnova, kot jo je izvedel koncil, služiti; na to pojmovanje je hotela opozoriti.

Čeprav je popolna strnitev bogoslužja in morale, liturgije in življenja značilnost krščanstva, vendar se je v Cerkvi vedno znova pojavljala skušnjava ločiti jih in presekati. Tako se je na eni strani razvil površen zakramentalizem, lasten „nedeljskim kristjanom“, brez vsakega odnosa do npravnega življenja in brez veselja, ki bi zmerom moralo spremljati krščan-

ske življenje. Na drugi strani se je uveljavil moralizem, ki ponuja kristjanom čiste in preproste zapovedi in vidi v zakramentih samo sredstva milosti, koristna za izpolnjevanje zapovedi. Konstitucija Sacrosanctum Concilium, o sveti liturgiji od 4. decembra 1963 in dogmatična konstitucija o Cerkvi Lumen gentium od 21. novembra 1964 prikazujeta izčrpno, kako liturgija vključuje in pospešuje sveto življenje in kako ima resnično krščansko življenje v zakramentih ne le svoj vir, marveč tudi radosten izraz in najbolj vzvišeno vodilo. Zadošča nekaj navedb, da osvetle to poglobitno prizadevanje

obeh dokumentov: „Liturgija... prispeva v največji meri, da izražajo verniki v svojem življenju in razglašajo drugim Kristusovo skrivnost in pristno naravo prave Cerkve“ (konst. Sacrosanctum Concilium, 3 odst.). „Liturgija je vrh, h kateremu teži delovanje Cerkve, in obenem izvor, iz katerega pri-teka vsa njena krepost... Liturgija nagiblje z „velikonočnimi zakramenti“ nahranjene vernike, da žive v popolni edinosti, in terja, da „izražajo v življenju, kar so pre-jeli po veri“. Obnova zaveze Boga z ljudmi v Evharišiji pa navaja vernike v priganjajočo Kristusovo ljubežen in jih v njej užiga“ (Tam, 10. odst.). Konstitucija Lumen gentium pa trdi, imajoč pred očmi krst in Evharišijo: „Vsi udje se mo-rajo uravnati po njem, dokler ni v njih upodobljen Kristus (prim. Gal 4, 19). Zato smo privzdignjeni v skrivnosti njegovega življenja, oblikovani po njem, smo umrli in vstali z njim, da bomo z njim kraljevali“ (odst. 7). 11. člen osvetli vesoljno svečeništvo božjega ljudstva s sedmerimi zakramenti in zaključí, da „je Gospod vse ver-nike katerega koli stanu in polo-žaja poklical, vsakega po svoji poti, k popolnosti v svetosti“.

Namen liturgične prenovitve je torej, da bi kristjani bolje razu-meli darove in delovanje zakra-ment'ov, da bi jih vredneje obha-jali in prejekali in živeli bolj zve-sto in z globljim veseljem v sre-u.

B. Häring —
poslovenil prof. A. Geržinič

1. Mučijo me misli obupa nad pre-teklimi grehi. Zdi se mi, kot da bi mi jih Bog ne hotel odpustiti, da zame torej ni rešitve. Naj še tako prosim Boga za odpuščanje, imam vtis, kot da se Bog ne da preprosi.i.

V vsem svojem verskem življe-nju se morate dati voditi po razode-tih resnicah, in ne po naravnih ču-stvih. Vera pa Vam pravi, da ne smete upati na odpuščanje grehov, temveč celo morate. Sv. Tomaž Akvinski, brez dvoma eden največjih teologov vseh časov, če ne sploh največji, takole razlaga resnico

božji odpuščajoči volji. Na dva načina, pravi, bi bilo možno, da bi se kakšen greh ne dal izbrisati s pokoro. Prvič, če bi se kdo greha ne mogel kesati, drugič pa, če bi njegova pokora ne mogla greha izbrisati. K prvemu pravi: zveličavnega kesanja so nezmožni samo pogubljeni angeli in že pogubljeni ljudje, ker je njih volja okamenela v zlu, tako da jim greha ne more biti žal. Obžalujejo le, da morajo zaradi greha trpeti, a to kesanje je nezadostno. Noben greh človeka na tem svetu pa ne more biti tak, ker človek v tem življenju ohrani svobodno voljo, ki se znova lahko obrne k dobremu. Kdor bi rekel, da se ne more v tem življenju greha kesati, ta bi tajil svobodno voljo, obenem pa bi omejeval moč božje milosti, ki more srce vsakega človeka ganiti k pokori. K drugemu pa pravi, da je zmotno, da bi prava pokora ne mogla izbrisati človekovih grehov. To bi bilo proti božjemu usmiljenju, o katerem pravi prerok Joel, da je dobitljiv in usmiljen, potrpežljiv in velikega usmiljenja in vzvišen nad vse zlo. Bog bi bil na nek način premagan od človeka, če bi človek hotel, da se njegov greh izbriše, pa bi ga Bog ne hotel izbrisati. Po drugi strani pa bi to pomenilo tajiti moč Kristusovega odrešenja, ki je tako velika, da more izbrisati tudi najtežje grehe.

2. Moja nečakinja noče iti več ne k spovedi ne k obhajilu. Ima šele 14 let; bila je vzgojena v verskem duhu in vsa družina gre vsako nedeljo k obhajilu in tudi skupno se moli vsak večer v družini. Kaj naj

storim? Prisiliti jo na lep način ali pa jo pustiti, naj dela v tem oziru, kar hoče?

Na noben način ne smete dekleta 14 let prisiliti, da gre k spovedi. Edino namreč, kar bi dosegli, bi verjetno bilo, da bi se spovedala božje-rojno, obenem pa bi se verjetno za dolgo, če ne za zmeraj odvrnila od zakramentov. V teh letih preživlja jo dekleta, pa tudi fantje seveda, neko krizo proti domači družini in z njo vred proti vsemu, kar pomeni družinske navade in običaje, zlasti še verske. Imejte torej veliko potrpljenja in poskušajte zlasti vplivati s tihim in vztrajnim zgledom in pa z veliko dejavno ljubeznijo. Kar je bolj važno kot zakramenti, je vera, ki je tudi v nevarnosti v teh letih, Vere se pa ne da izsiliti, ta je stvar prepričanja, dobre volje in milosti. Zato imejte v družini dobre in za mladino privlačne verske liste in knjige (pa tudi teh ne vsiljujte, ker boste dosegli s tem ravno nasprotno), ki naj bodo v hiši, da jih otrok svobodno lahko vzame v roke, kadar čuti potrebo ali ga milost božja k temu nagne. Pač pa bi vam svetoval, da govorite s kakšno njeno prijateljico in jo poprosite, naj se ona prijateljsko zavzame zanjo. Edini namreč, v katerega imajo redno dekleta, pa tudi fantje teh let, zaupanje, so njih resnični prijatelji, ki so sami morda pred kratkim šli skozi podobne krize in najboljše vedo svetovati in opogumljati. Ne pozabite pa veliko moliti zanjo, ker gre brez dvoma za nevarno dobo Vaše nečakinje.

AKU

Kardinal Bea — mož božje previdnosti — umrl

Šestnajstega novembra je umrl v Rimu kardinal Bea, predsednik Tajništva za zedinjenje vseh kristjanov, eden izmed najpomembnejših mož sedanje dobe.

SODELAVEC

Pravijo, da je za voditelje odločilno, če si znajo izbrati prave sodelavce. Janez XXIII. je imel bistro oko in srečno roko, ko si je izbral p. Avguščina Bea DJ za sodelavca in desno roko pri delu za zedinjenje. Nista se poprej osebno poznala. P. Bea vse do svojega imenovanja za kardinala ni nikoli govoril s papežem Janezom. Užival pa je velik sloves kot strokovnjak v svetoписemski znanosti, kot človek, ki ve, kako je treba z ljudmi delati, kot odličen svetovalec, ki ga je papež Pij XII. imel za svojega osebnega spovednika. Kljub temu bi morali še nekaj dodati: gotovo je pri njegovi izbiri imel glavno vlogo Sveti Duh. Saj je ugleden cerkveni dostojanstvenik izjavil: eden od velikih čudežev našega časa je p. Bea.

On sam zase je dejal, da ga je Bog po svoji previdnosti vodil in

vzgajal za nalogo, ki mu jo je pripravil. Značilno je že to, da je bil rojen l. 1881 na god prvega kenterberijskega škofa sv. Avguščina (28. 5.). Kajti ravno kardinal Bea je pripravil pot kenterberijskemu nadškofu Johnu Fisherju, da se je po 440 letih nasprotij srečal s papežem.

V življenju kardinala Bea vidimo nekaj izrazitih potez božje previdnosti, s katerimi ga je pripravljala na njegovo življenjsko nalogo.

Najprej je po svojem očetu podedoval smisel za praktičnost in za graditev. Njegov oče je bil izvrsten tesarski mojster v vasi Riedböhningen v zahodnonemški pokrajini Baden. Tudi Avguštin je imel velik smisel za graditev. To je pokazal, ko je po prvi svetovni vojni moral izgrajevati južno nemško provinco Družbe Jezusove. Gradil je velik zavod za šolanje jezuitskih bogoslovcev v Pullachu pri Münchenu. Pozneje je preurejal in moderniziral razne učne zavode v Rimu. Naredil je načrte za novo jezuitsko univerzo Sofijo v Tokiju, ker je staro leta 1923 podrl potres.

ORGANIZATOR

Od rane mladosti je kazal tudi izrazite organizatorne in voditeljske sposobnosti. Zato ga je domači župnik postavil za načelnika ministrantov. Čeprav iz njegove rojstne vasi ni bilo duhovnika, odkar so ljudje pomnili, je zanj župnik neprestano govoril: „Ta pa mora

biti duhovnik!“ In res je postal. Gotovo župnik tedaj ni slutil, da bo postal tudi kardinal in eden najznamenitejših ljudi našega časa.

SOŠOLEC S PROTESTANTI

Posebni prst božje previdnosti je videl kardinal Bea v svojem šolanju. Srednjo šolo je začel na katoliški gimnaziji v Sasbachu. Toda čez štiri leta se je odločil, sam ne ve zakaj, da je šel nadaljevat gimnazijo v Konstanzo ob Bodenskem jezeru. Prišel je v razred, v katerem je bilo med so-

šolci mnogo protestantov. Tako je prišel v stik s tistimi, h katerim ga bo nekoč božja previdnost pošljala, da bo delal za zблиžanje z njimi. Sam pravi, da je takrat v razredu spoznal, kako moramo ločene brate pridobivati z ljubeznijo, dobroto in skupnim delom.

Ko je postal kardinal, mu je čestital tudi protestantski profesor bogoslovja Günther Denn. Kardinal Bea je rekel o njem: „Čeprav sva bila v razredu tekmeča, sva se vendar lepo razumela. Izkusil sem, da se z ljubeznijo premosti mnogo nasprotij.“

Patriarh Atenagora in kardinal Bea

Prst božje previdnosti je bil viden tudi v njegovih višjih šolah. Po maturi je vstopil v jezuitski red. Imel je izvrstne profesorje za latinščino, zgodovino, arheologijo, etnologijo. Vse to mu je pozneje zelo prav prišlo. Sveto pismo sta mu predavala izvrstna profesorja p. Knabenbauer in p. Merk, dogmatiko pa p. Pesch. Nato so ga posebej poslali študirat klasične jezike. Toda kakor bi se bili predstojniki zmotili, so ga potem poslali na državno univerzo v Berlin študirat vzhodne jezike. Kako mu je to prav prišlo, ko mu je l. 1941 Pij XII. poveril, naj pripravi nov prevod latinskih psalmov za brevir. P. Bea je gledaje nazaj priznal, da ga je po njegovih predstojnikih vodila božja previdnost. „Toda kdo bi mogel to naprej vedeti?... Od ljudi nihče.“

Na vseh teh mestih šolanja se je srečaval z najrazličnejšimi ljudmi in to mu je pomnožilo življenjsko modrost.

Pij XI. je sposobnega profesorja uporabil pri sestavljanju okrožnice o cerkvenih študijah (*Deus scientiarum Dominus* 1929), Pij XII. pa pri okrožnici o svetem pismu (*Divino afflante Spiritu*).

L. 1949 je p. Bea postal svetovalec najvažnejše vatikanske ustanove: Kongregacije svetega Oficija, ki skrbi za čistost vere. Tudi to je poteza božje previdnosti. To mu je odprlo nove poglede po katoliškem svetu, odprlo mu je mnoga ključna vprašanja Cerkve. Tu se je v podrobnosti seznanil z delom vatikanske uprave. Tu se je

seznanil tudi z ekumenskim gibanjem, v katero je tako odločilno posegel.

Sv. Oficij je izdal modro navodilo, da je ekumensko gibanje med drugimi kristjani delo Svetega Duha. Zato je potrebno pri tem delu sodelovati, kjer je to mogoče brez škode za cerkveni nauk. To načelo je tudi glavno vodilo kardinala Bea pri njegovem ekumenskem delu.

Že kot strokovnjak za sv. pismo je navezal stike z različnimi vodilnimi protestantskimi bogoslovnimi učenjaki. Ti so ga vabili na svoja zborovanja, kjer je tudi predaval. Tudi liturgični učenjaki so cenili njegovo znanje in modrost.

KARDINAL

Tako izobraženega in izkušenega ga je papež Janez XXIII. dobra dva tedna po svojem nastopu imenoval za kardinala dne 16. novembra 1958. Nihče ga ni vprašal, ali je s tem zadovoljen. Štirinajst dni je potem še predaval, nato se je posvetil samo novemu delu. Za tajnika si je vzel Hrvata p. Stjepana Schmidta iz Djakova, doktorja sv. pisma, ki je bil do tedaj njegov tajnik na Bibličnem zavodu.

Kot kardinal je dva meseca po nastopu predložil željo nemških in drugih kristjanov, da bi se v Vatikanu ustanovila posebna komisija za stike z ločenimi kristjani. Izdelal je osnutke in program. Že čez nekaj dni ga je papež poklical,

odobril načrte, pač pa je dal ustanovi naslov: Tajništvo za zedinjenje kristjanov. Ko je kardinal Bea za binkošti istega leta z letalom odletel v Ameriko, so ga časnikarji v New Yorku presenetili z novico, da je imenovan za predsednika novega Tajništva za zedinjenje kristjanov.

TEŽKA NALOGA: ZRAVNATI PREPAD

Kardinal Bea je od papeža Janeza XXIII. dobil nalogo, kakršnih je malo v zgodovini Cerkve: premostiti med kristjani prepad, ki so ga izkopal stoletja. Cilj je daleč, naglašja papež. Cilj je daleč, je ponavljal kardinal Bea. Toda začetni je treba. Ne smemo prepustiti stvar času. Če se bomo izogibali drug drugemu, bo odtujenost še večja.

Kardinal Bea je tedaj imel že 78 let. Toda dokazal je, da je še poln življenja in moči. Kot človek, ki je po naravi praktičen, je hitro organiziral za novo delo prostore in delo. Izbral si je štiri stalne sodelavce, 16 članov in 20 svetovalcev iz raznih narodov, jezikov in strok. Tajnik Tajništva za zedinjenje je msgr. J. G. M. Willebrands, hollandski profesor bogoslovja in znani delavec za zedinjenje. Vsaka dva meseca so imeli posvetovanja, ki so trajala po več dni.

Veliko delo in velik uspeh kardinala Bea je organiziranje udeležbe ločenih kristjanov na II. vatikanskem cerkvenem zboru. Razume se, da je pri odloku o ekume-

nizmu, imel kardinal Bea prvo besedo. Njega je doletela tudi čast, da je v imenu katoliške Cerkve nesel v Grčijo in vrnil glavo sv. Andreja apostola.

Pri svojih visokih letih — star je bil 87 let — je napisal letno 1700 do 2000 pisem, opravil 400 važnih obiskov, se udeležil 100 sprejemov, pri katerih je bilo treba kaj pametnega povedati in kaj važnega odločiti. Poleg tega so bila še posvetovanja v rimskih kongregacijah, nastopi v radiu in televiziji, potovanja v inozemstvo, cerkvene slovesnosti povprečno enkrat na teden.

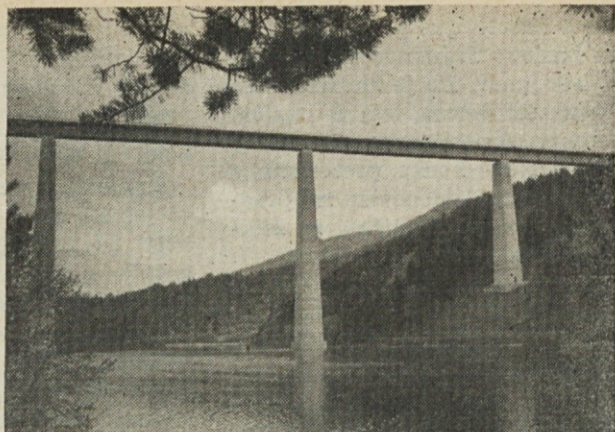
Ob vsem tem pa je dihala iz njegovega bitja izredna potrpežljivost, pogum in pravičnost.

REALIST

Znana je njegova prisebnost, s katero je odgovarjal na stavljena vprašanja. Vprašali so ga, ali je glede zedinjenja kristjanov optimist ali pesimist. „Nič od tega, jaz sem realist.“

Kardinal Bea je bil realist v vsem. Prav zato, ker je bil realist, je računal pri delu za zedinjenje predvsem na molitev. Njegov tajnik p. Schmidt piše: „Pri vsem našem delu smo imeli občutek, da živimo od molitve in da se Gospod poslužuje našega Tajništva in mojega šefa zato, ker tolike duše po vsem svetu molijo zanj in za njegovo delo.“

Franc Svoljšak DJ

SLOVO

Majnik je razpel svoja krila čez zemljo. Z bujnim zelenjem jo je ogrnil in cvetje in rast sta jo preplavljala s svojim vonjem. Na široko so se človeku širila prsa in pomlad je vdiralala tudi v najbolj skrite in samotne kotičke.

Težko je bilo sedeti v šolskih klopeh, ko je zunaj plala radost in se je mladosti lotevalo nepremagljivo hrepenenje: poleteti med rože na travnikih, med klaseče se žito po poljih ali pa se brezskrbno predati sanjam na mehkem mahu v skrivnostnem gozdu. V gozdu, kjer se premikajo sončne krpice v kronah dreves in kjer je premočan vsak vzdih, ker more preplašiti ptice, ki pletejo gnezda...

Sanje, oh, sanje, ki jim niti čas niti kraj ne določata mejá!...

Osma gimnazija je sedela v klopeh mirno, kakor se spodobi za najvišje študente zavoda. Nekaj skrivnostnega, skoraj grenkega je

ležalo v dušah dvaintridesetih dijakov in dijakinj.

Danes je zadnji dan pouka. Čez tri tedne začnejo končni izpiti — matura. In potem zmagoslaven zaključek z valetom. In potem — — — Na tisti poslednji „potem“ nihče ni pomislil. Vse je bilo še daleč, kakor v medli sinjini.

Že pred dobrimi minutami je zvonec odmeril konec odmora. Profesorja Mlinarja, ki je prihajal sicer vedno tako točno v razred, pa ni bilo. Skoraj vsi so ga pričakovali z nekim tihim strahom: učil jih je slovenščino in pripravljeni so bili še na zadnji spopad z resnim profesorjem, ki nikdar ni poznal šale. Slovenščina je bil vendar glavni predmet.

Slednjič je vstopil počasi, kakor da se mu nič ne muči in kakor da bi tudi on bil v tem lepem pomladnem dnevu nekje daleč, nič v osmi pred bodočimi maturanti. Vpisal je v razrednico in na začudenje

vseh nič pobaral, kdo da manjka. Bila je pač zadnja šolska ura...

Dostojanstveno je vstal, premeril čakajoče obraze študentov, ki jih je v osmih letih, odkar je šel z njimi od prve do osme, poznal pač do dna duše in vedel za vse njihove vrline in pomanjkljivosti.

Njegov pogled, danes bolj prijateljski kakor profesorski, se je ustavljal na Mileni Vidic v drugi klopi.

„Milena Vidic!“ je poklical.

Razred je bil presenečen: Milena Vidic je bila med najboljšimi učenkami in pisala je izvrstne naloge, ki jih je stavil za vzor drugim. Ali jo bo izpraševal še zadnjo uro, njo, ki ni bila na tehtnici?

Milena Vidic je vstala, v hipu premagala majhno začetno zadrego in z rahlim smehljajem na licih čakala.

„Danes je naša zadnja ura in želel bi, da nam poveste, kaj občutite v tem trenutku, ko se tako rekoč poslavljamo, ko se naše osemletno skupno delo končuje!“

Milena je rahlo zardela, ne toliko zaradi težkega vprašanja, bolj zaradi nečesa, kar se je v hipu dvignilo v njenem srcu in hotelo zrasti v besedo. Kajti že sama pri sebi si je isto jutro postavila vprašanje: kaj bo ostalo najlepše iz vseh teh let, kar naj človek odnese s seboj v življenje, ko marsikaj odpade v pozabljenje? In občutila je, da pri vsej obilici lepih in koristnih pridobitev pogreša nečesa, kar bi vsemu dalo krono, morebiti bi to bila ena sama velika misel, lepa,

kakor cvet, ki so si ga v teh letih zaslužili in bi cvetel v življenju.

„Povejte iskreno, kakor občutite,“ jo je opomnil čez čas.

„Gospod profesor! Priznati moram, da smo se veliko naučili, predvsem ste nam dali neizmerno bogastvo vi, ki ste nas učili najdražji predmet. Vendar... vendar...“ zataknilo se ji je, stisnilo jo je v grlu. „Vendar... jaz pogrešam po vsem tem nekaj, morebiti eno veliko misel, ki bi mi ostala kot dragotina za vsa poznejša leta. — — — Ne vem, če tudi drugi tako čutijo.“

Ozrla se je po razredu in z lic sošolcev spoznala, da je večina sporazumna z njo.

Profesor Mlinar je za hip presenečen obstal, se obrnil proti katedru, vzel izpod dnevnika knjigo in prelistal nekaj strani. Stopil je do nje in ji jo ponudil.

„Berite od tukaj naprej!“ ji je dejal skoraj z očetovskim glasom. „Počasi, kakor te vrste zaslužijo!“

Naslonil se je na kateder in nagnil glavo na prsi.

Milena je spoznala knjigo, brž ko jo je dobila v roke. Tudi pisca je predobro poznala že takoj po prvih besedah: Ivan Cankar.

Sladnost se je prelila v njeno dušo, ko je začela brati.

„ — O domovina, ko te je Bog ustvaril, te je blagoslovil z obema rokama in je rekel: Tod bodo živeli veseli ljudje...!“

Kakor je rekel, tako se je zgodilo. Božja setev je pognala kal in je rodila — zrasla so nebesa pod

Triglavom. Oko, ki jih ugleda, obstrmi pred tem čudom božjim, srce vztrepeče od same sladkosti; zakaj gore in poljane oznanjajo, da je Bog ustvaril paradiz za domovino veselemu rodu, blagoslovljenemu pred vsemi drugimi.

Vse, kakor je rekel, se je zgodilo; bogatejši so pač drugi jeziki; pravijo tudi, da so milozvočnejši in bolj pripravi za vsakdanjo rabo — ali slovenska beseda je beseda praznika, petja in vriskanja. Iz same zemlje zveni kakor velikonočno potrkavanje in zvezde pojó, kadar se na svoji svetli poti ustavijo ter se ozro na čudežno deželo pod seboj.

Vesela domovina, pozdravljena iz veselega srca!“

Ko je končala, je profesor Mlinar dvignil glavo, njegove oči pa so zaplavale v daljo, v neskončnost brez meja. Bog ve, kje so se rasle v tem trenutku na pisanih travnikih, ki so polnili njegovo mladost in se srečavale z obžarjenimi vrhunci gorá, med katera se je zatekal v študentovskih letih. Ali se ni mar za hip povrnil v ona leta, ko je sedel kot ti študentje v osmi in ga je mučilo prav tako razpotje in nepoznane daljave?

Ali ni tudi on čakal na zadnjo veliko in pomembno besedo, preden zadnjič zazvoni šolski zvonec? In je ni dočakal. Torej...

„Moja misel bi ob mojstrovih besedah, ki smo jih slišali, bila le nebogljeni oveneli cvet. Kaj bi se torej silil in vam ponujal ob slavnostni napitnici pijačo, ki bi vam skvarila okus?“ je začel.

Pomislil je kakor vedno, kadar je hotel povedati kaj lepega.

„Le eno bi dodal, ali le mojstra podkrepi! kjerkoli boste, nosite v sebi podobo svoje domovine in prisluhnite srebrnemu zvenku materine govornice. Razdalje, še tako neizmerne, in časi, v desetletja raztegnjeni, ne morejo omajati trdne in zveste ljubezni. Ta je večna. Kar se omaje, ni bila prava ljubezen!“

Taki boste domovini v ponos in vaše življenje bo imelo vedno visoko vsebino, za ohranitev katere nobena žrtev ne bo pretežka...“

V razredu je bila tišina, ki je niti pljuskajoča pomlad ni motila, še manj ječanje razglašene klavirja, na katerega so na drugi strani ceste udarjali prsti priletne gospodične vedno ob tej isti uri vedno isto melodijo:

„Lepa si pomlad zelena,
vsa si lepa razcvetena...“

Vendar tudi ta pesem ni smela manjkati ob tej uri slovesa, sicer bi se bilo zdelo, da je ostalo nekaj nedokončano, nedopolnjeno.

Vse to je bilo slovo, slovo mladih ljudi, ki so slutili, kje bo njihovo pravo mesto v življenju...

—

Leta kasneje se je profesorica Milena Vidic znašla pod zadnjim hribovjem vedno bolj dvigajočih se Apeninov. Spet je dehteči mladenik razgrnil žametno obličje mladosti čez zemljo: sonce je tiščalo v stene sivkasto-rjavih kupov hiš po vrhovih gričev. Po njihovih

južnih pobočjih se je vinska trta bogatila z grozdem in po severnih je valujoče žito hitelo v klasje.

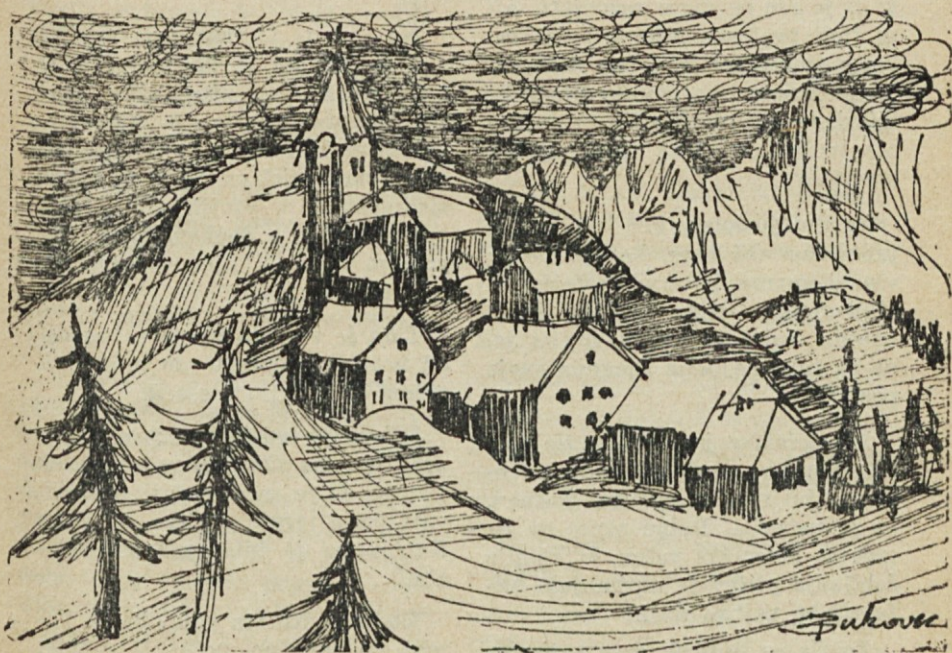
Tam na pol hriba ob železnici je ždela za hladnim obzidjem siva vas brezdomcev: vse dolge in predolge hiše, enake druga drugi, v slednji prebivalci z isto zgodbo, z istim zadnjim hrepenenjem v srcu: po svobodi, lastni strehi in svojem kruhu...

Milena je odhitela brž po kosilu v dolinico k reki. Tam se je sama sprehajala po cvetočih livadah, nemotena, največ v družbi s tistimi, ki jih je poklicala iz daljave k sebi. V teh dneh, ko se je spominjala mature, so bili njeni gostje največ sošolci, s katerimi so se

razšli v enem takih majniških dni, in njeni profesorji, s katerimi je na tihem pokramljala.

Na begunski gimnaziji so ji zaukali najvišji razred. Učila je te, od vseh strani zbrane študente, kakor je profesor Mlinar nekoč učil njih... Ne le učila: vzljubila jih je, to mlado kri, ki je ušla ognju in smrti in je težko razumela v svojih drobnih srcih nujnost tega življenja.

Že nekaj dni jo je stiskalo, kaj vendar naj pove študentom zadnjo šolsko uro. Tako živo se je spominjala tistega svojega slovesa v osmi gimnaziji pred leti, ko jim je profesor Mlinar dal zadnjo veliko in lepo misel na pot. Vsi polni či-

stega mladostnega ognja, nepotešenega navdušenja so tedaj zapuščali gimnazijsko poslopje in zadnje besede so jih povezale med seboj z istim ciljem.

Ali bi imelo pomen govoriti begunskim študentom, ki so izgubili domovino, morebiti za vedno, o njeni lepoti, o veličastnosti, o vsem, kar beseda domovina človeku pomeni?

Legla je v senco hrasta in se zazrla v negibne veje nad seboj. Skozi razdrapana okenca med zelenjem je zrla v krpe oblakov, plavajočih po sinjini neba. Nad njo tuje nebo, pod njo tuja zemlja, v njenem srcu pa živa in iskrena ljubezen za domačo grudo, ki ji je nič ne more razdejati. Ali ni tudi profesor Mlinar dejal nekaj podobnega: ne čas ne kraj prave ljubezni ne moreta zdrobiti! Kjerkoli si, zvestoba in ljubezen sta tvoja last in ti njun najvišji gospodar...

Za zadnjo šolsko uro je bila pripravljena. Od tega, kar je nosila v svojem srcu, bo skušala dati tudi študentom, tistim, ki jih klena beseda bodri in krepi. Čutila je, da bo tako najboljše izpolnila svoje poslanstvo.

Na večer se je vračala. Na malem obronku nad železnico, odkoder je bil razgled po vsej dolinici, se je ustavila. Dolge sence so legale v majniški večer in zadnje čebljanje ptičev je naznanjalo bližajoči se prihod noči.

Zazrla se je proti severovzhodu,

kjer je bilo nebo najbolj temno in so se kresale prve iskre zvezd: tja čez je preko Jadranskega morja pozdravila domačo grudo...

„Domovina, ljubeče srce te pozdravlja! Sladka moja, lahko noč!“

Bilo je v tistem letu, ko se je slovenski kulturni svet spominjal petdesetletnice smrti umetnika Ivana Cankarja. Ne samo na zemlji pod Triglavom, tudi Slovenci v svetu so se zbirali ob tem prazniku. Tudi tem je imel kaj povedati iz svojih večno živih vrecev...

Dvoranica je bila polna ljudi in svečanega navdušenja ni manjkalo, kakor se ob takem večeru spodobi.

Na odru Cankarjevo okolje: Rožnik, ki mu je dal navdiha za toliko dragotin, pred njim cizek kôf preproste izbe z njegovim svojskim klobukom in pentljo na steni, na mizici pa on sam, kakor živ glasnik v svojih delih, tam razloženih in s šopkom belih krizantem — — — njegovo hrepeneje in ponos...

Tam je zvenela njegova beseda, od najbolj preproste do mističnih videnj v zadnjih mesecih.

Milena je sedela z možem v sredini dvorane. Ob njej je bil sinček Tomaž, ki je začel počasi razumevati take vrste večere. Hčerka Katrea pa je bila med sodelujočimi.

Ko se je Katrea pojavila, je Tomaž hudomušno pošepnil mami:

„Glej, kako se ji tresejo roke! Vidiš?“

„Molči in poslušaj!“ ga je zavrnila.

Tudi mož se je sklonil k njej in ji hotel nekaj reči. A je opazil njeno zbranost in je ni hotel motiti.

Milena je v resnici živela v tem trenutku v čisto drugem svetu: v svetu lepote in hrepenenja. Okrog nje so doneli slavospevi v najvišjih akordih. Pesem, himna, pesem... Vse je vstalo pred njeni očmi: staro rojstno mesto ob Dravi, gimnazija z obrazi osmošolcev, matura. Za hip je zadonel spet razglašen klavir onkraj ceste in otožna pesem o pomladi, ki je nekoč vzela fanta oni ostareli gosposdični. Pred njo je zrasla postava profesorja Mlinarja in zadonel je slavnostno njegov glas: „Kjerkoli boste, nosite v sebi podobo svoje domovine in prisluhnite srebrnemu zvenku materine govornice...“

„Ali ni res glas njene Katrce zvenel čisto, jasno, kakor bi potrkavali na srebrni zvon?“

„... ali slovenska beseda je beseda praznika, petja in vriskanja...“

V grlo so ji silile te besede, iz srca so vrele, da se je komaj premagovala in ni vstala ter jih na ves glas ponovila. V Katrci je videla samo sebe, kako je nekoč, pred leti, v zadnji šolski uri dala življenje tej misli, ki se je v njej tedaj prav spočela, pognala korenine in jo prerasila. Vse življenje jo nese s seboj in v Katrci bo ostala

vsejana, podarjena, da v njej razcvete.

Kje si daleč, domovina, in ne vidiš dejanj svojih sinov, niti ne čutiš ognja njihovih src! Zvesti so ti, razmetani po daljnih celinah sveta in njihova setev je pesem tvoje besede pod svobodno nebo. Pošlji jim svoj blagoslov za tvoje poveličevanje in za razmikanje tvojih ozkih mejá po neizmerni okroglini zemlje! Slovenija se širi v brezmejnost!

Kdo ti je bil še kdaj tako zvest, kakor ti otroci, ki so vso svojo revščino v culi nesli v svet, pa se je dvignil izmed nje najtežji in najlepši slavospev tebi, od sonca obžarjeni in s sladkostjo prepomeni!

Čista in neizmerna je njihova ljubezen in nič ne terjajo od tebe v zameno, kakor tudi mati ne prosi nič od svojih otrok, katerim podarja svoje srce.

Tihi, zbrani, kakor od slovesne maše so se vrnil domov. V njih je še vedno zvenel odmev besede, potrkavanje ob velikem prazniku.

„Ti je bilo všeč, mama?“ je Katrea pobarala.

„Zelo všeč...“ je pritrdila.

Znova je ponovila svojo gimnazijsko zgodbo, vendar nocoj z vsem ognjem, ki v človeku razplamti le ob prazničnih urah.

In nocoj je bil praznik z vsem sijajem v njenem srcu.

In v srcu vse družine, ki jo je razvnela ista ljubezen!

I Z DNEVNIKA JANEZA XXIII.

4. maj (1903)

Pazil bom, da se ne bom raztresal s stvarmi, ki niso povsem primerne za študij notranjega življenja. Voda, ki potopi ladjo, prodira po malem skozi nezaznatne razpoke. V moji duši pa ob vsaki raztresenosti izgine košček notranjega duha. Pozor torej na vse, zlasti na prav majhne stvari! O Marija, Virgo devotissima, recollige mentem meam! — O Marija, izredno pobožna Devica, zberi mojega duha!

8. maj (1903)

Ponovne slovesnosti v čast vladarju Viljemu so hočeš nočeš bile vzrok za raztresenost. Blesteč se mimohod svetnega sijaja mi je prav na višku oslepil pogled tako, da mi je bolj otežkočil notranjo zbranost.

Če mora biti ta tako izreden in tako visoko pomemben dogodek — ker je resnično poteza božje previdnosti, resnično zmagoslavje papeštva, dogodek, ko protestantski vladar po tolikih bojih stopa po vatikanskih stopnicah s slovesnostjo in sijajem, ki je bolj edinstven kot redek, ter se poniža pred veličino papeškega prestola — po eni strani nagib za najbolj veselo upanje in čisto veselje, pa mora po drugi strani bolj kot raztresti poplemenititi pojem, ki ga imamo o Bogu, o Jezusu Kristusu, resničnem Kralju Cerkve in vekov, in nas še bolj navdušiti za iskreno in gorečo ljubezen do njega in do njegove stvari.

Sedaj se je tudi vladar, ki so mu ploskali in ga občudovali, tisti, ki bi bil Karel Véliki modernih časov, če

ne bi bil krivoverec, vrnil v Berlin, domov, in stvari so se vrstile v prejšnje stanje.

Tudi jaz se vračam v Marijino naročje ter k ljubeznivemu Srcu Jezusovemu in toliko bolj se ju bom oklenil, kolikor bolj močna je potreba, ki jo čutim, bolj globoka praznina, ki so jo svetni prazniki pustili za seboj in bolj goreče hrepenenje, da bi naredil kak korak naprej.

Opomba: Semeniščnik A. Jožef Roncalli je videl vladarja Viljema II dne 2. maja 1903.

15. maj (1903)

V tako lepih dneh Marijinega meseca je z mojimi zadevami vsaj manj slabo. Misel na Jezusa in na Marijo me od časa do časa sladko zaposli in se tega radujem na dnu duše.

Danes sem preživel presrečen četrte ure tam v ljubki cerkvi svetega Joahima na travnikih Castello, v cerkvi, ki je iskren dar katoliškega sveta Leonu XIII.

Medtem ko so se dejavni katoliki, pogumne majhne skupine gorečih mladeničev po raznih mestih po Italiji in po Evropi spominjali okrožnice Rerum novarum vélikega papeža delavcev in z veseljem praznovali krščansko demokracijo, sem jaz, ki še nisem pripravljen za apostolsko delo, sodil, da se ne morem bolje spominjati velikega dogodka in da ne morem bolje podariti svojega skromnega prispevka hvale in gorečega navdušenja za veliko misel (idejo), kot da se bolj močno z ljubeznijo in molitvijo oklenem Jezusa. In sem goreče molil pred najsvetejšim Zakramentom, resničnim nebeškim Kruhom, ki

bo resnično dal življenje svetu; ob nogah svetle brezmadežne Device v kapeli mlade Severne Amerike, v kapeli, okrašeni s cvetjem in ljubki; zlasti pa pred lepo podobo svetega Srca z Montmartre, ki je prisrčen dar spokorne in pobožne Francije. Oh, kako je lep Jezus, ki kraljuje z dragocelega oltarja, kako je ljubezniv ob prazniku svetnikov, ki ga obdajajo, in angelov, ki ga molijo! Oh, kako se mi zdi socialno vprašanje, vprašanje življenja, ne le materialnega, ampak tudi duhovnega preko razburjenih duhov, tožb razdedinjenih, mrzličnega napora apostolskih duš, borb, razočaranj in zmag bolj vredno moje pozornosti, mojega zanimanja, gorečih želja in mojega dela, ko se mi zdi, da v ozadju velike podobe vidim Jezusa, ki se kot pomladno sonce dviga nad prostrano morje; njegov svetel in mil obraz, razprostrte roke in v svetlobi žareče Srce, prenikajo vsako stvar! O božje Srce, ti si resnično rešitev vsakega problema: solutio omnium difficultatum Christus — Kristus je rešitev vseh težav; v tebi počiva naše upanje, od tebe pričakujemo rešitve.

Vrni se, o Jezus, v družbo, v družine in v duhove in kraljuj kot miroljubni vladar! Ožarjaj s sijajem vere in ljubezni iz svojega presladkega Srca duše tistih, ki skrbe za blagor ljudstva, in duše tvojih ubogih; vlivaj vanje svojega duha, duha discipline, reda, sladke ljubezni in ohranjaj v njih prsih vedno živ ogenj navdušenja.

O Jezus, če bom kdaj mogel s tvojo pomočjo narediti nekoliko dobrega, glej tudi mene v vrstah svojih

bojevnikov! Oh, v tvoji šoli bo moja priprava resnično resna, globoka in učinkovita po najboljših uspehih, ker je precej nevarnosti, da bi zgubil pravo smer. Pridi kmalu, dá, pridi kmalu dan, ko bomo videli, da se vračaš ob prazniku vseh v svetno človeško družbo in te ljudstvo nosi na ramah!

26. maj (1903)

V teh dneh mrzličnega dela mi skrb za bolnišnico in bolj kot vse drugo študij kradeta ves možni čas. Ne quid nimis! Ne česa preveč! Toda sapere et semper sapere — misliti in vedno misliti, toda sapere ad sobrietatem — misliti, kakor je prav (pr. Rimlj 12, 3). Sicer pa: omnia tempus tempus habent — vse ima svoj čas (Prid 3, 1).

Med tem pa presladki Marijin mesec gre proti koncu in mojih cvetlic je malo in malo lepih.

O Marija, ubog sem, pa sem vendar tvoj otrok; glej moje srce! Danes me je misel na svetega Filipa (Nerija) ljubko zaposlovala ves dan. Iz majhnega kora v cerkvi sem prisostvoval pri najslovesnejših obredih v cerkvi v Vallicella, užival Capoccijevo glasbo, s pobožno pozornostjo obiskal svetnikove sobe, tudi tiste tako zgodovinske in dragocene poleg cerkvice San Girólamo della Carità; bolj kot na vse drugo sem obrnil svoj pogled, svojo misel in svoje srce na njegov slavni grob ter sem dosti molil. Zakaj nimam časa in tako lahkega peresa, da bi pisal o tem svetniku, kakor bi rad in kakor bi mi srce narekovalo? Sveti Filip (Nerij) je eden izmed

svetnikov, s katerim sem bolj domač, ob čigar imenu se razplete toliko sladkih spominov moje notranje zgodovine. Čutim, da svetega Filipa (Nerija) posebno ljubim in se mu z velikim zaupanjem priporočam.

O moj dobri oče Filip (Nerij), ti me razumeš brez besed! Čas se bliža. Kje je na meni tvoj posnetek? Kje zrelo tvojih kreposti? Oh, da bi razumel resnična načela tvoje mistične šole za duhovno kulturo in iz tega zajemal korist: ponižnost in ljubezen! Resnost, resnost, blaženi Filip (Nerij), in sveto, najčistejše veselje ter rodoviten polet za velika dela!

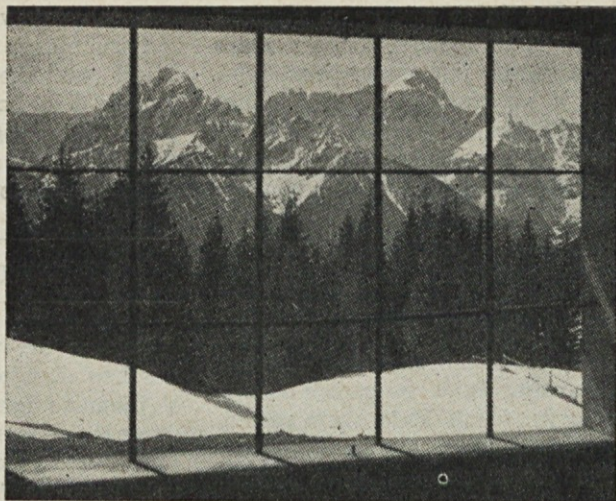
Med to devetdnevnicco k Svetemu Duhu, ki je hkrati tudi devetdnevnicca k tebi, se bom pogosto vračal k tebi. Blaženi Filip (Nerij), pomagaj mi pripraviti notranjost! Svoje ledene prsi približujem tvojim prsim, ki gore v ljubezni in v Svetem Duhu. Fac, ut ardeat cor meum! — Daj, da bi srce se vnelo!

20. julij (1903)

Moji majhni večerni zapiski kažejo velikanski presledek. Trajne skrbi za bolnišnico in sredi vsega tega pritiskajoči izpiti so mi vzeli vso možnost, vsak košček časa, da oi obračal pozornost na te bežne vrste.

Slovesni prazniki, najdražje priložnosti, mesec svetega Srca Jezusovega, spomina vredni dnevi, vse je šlo mimo, ne da bi na to kaj namignil. In vendar se ne pritožujem. Nimam namena navezovati se prekomerno na te majhne stvari, ki bi jih bil pripravljen vreči v ogenj, kadar bi mogel naprej videti, da mi bodo dajale priložnost za samoljubje.

Začetek sveta, greha in sreče

Odrešenje človeškega rodu je gotovo največji in najsrečnejši dogodek v vsej človeški zgodovini. Vsi verni kristjani smo o tem pričani in se tega dogodka hvaležno spominjamo vsak dan v apostolski veri in rožnem vencu, v angelskem češčenju, ob nedeljah in praznikih, posebno pa še pri sveti maši, kjer se naše odrešenje po besedi sv. Cerkve neprestano skrivnostno obnavlja in uresničuje. S sv. Avguštinom moramo ponižno priznati: „Nič bi nam ne koristilo roditi se, ako bi ne bili odrešeni.“

Kar nas mora neprestano napolnjevati s hvaležno ljubeznijo do Boga, je razodeta resnica, da je neskončno usmiljeni Bog, ki je od vekomaj sklenil, da človeka ustvari in tudi od vekomaj predvideval njegov padec, tudi od vekomaj

sklenil, da ga po svojem Sinu odreši. Ta načrt odrešenja je bil po besedi sv. Pavla od vekov skrit v Bogu. Kako je hotel Bog človeštvo odrešiti, tega tudi angeli v nebesih niso točno vedeli, dokler se skrivnostni božji načrt ni pričel v Cerkvi uresničevati. Sv. Pavel je bil izbran, po njegovi lastni izjavi, da je poganom oznanil nedoumljivo bogastvo Kristusovo ter vsem pojasnil, kakšen je načrt te skrivnosti, od vekov skrite v Bogu (Ef 3, 8-10).

Ta v tajnosti skrita božja modrost, ki jo je Bog pred vekmi naprej določil v naše poveličanje (1 Kor 2, 7), se nam po stopnjah odkriva v svetem pismu stare zaveze, v polni luči pa se nam odkrije v svetem pismu nove zaveze. Zato je sveta Cerkev pobožno branje sv. pisma vedno priporočala, posebno

jasno pa je to storila na 2. vati-
kanskem cerkvenem zboru s svojo
konstitucijo o božjem razodetju.
Ker je pa sveto pismo zelo obšir-
no, saj obsega v stari zavezi 45
knjig in v novi 27 knjig in apo-
stolskih listov ter je zato njegovo
celotno branje z dolžno razlago
vernikom, zaposlenim z mnogim
delom in skrbmi, težko izpeljivo,
zato škofom naroča, naj jim omo-
gočijo vsaj branje evangelijev,
drugo sv. pismo pa vsaj v glavnih
odstavkih. Tako so zadnji čas v
domovini izdali Malo sveto pismo,
ki obsega izbor glavnih resnic in
dogodkov iz stare in nove zaveze.
V lepi obliki in ne za previsoko
ceno 500 \$ si ga lahko nabavimo
v naših središčih, pa bo tako omo-
gočeno tudi mnogo zaposlenim
vernikom, da v gotovih tihih urah
ob lepi in lahko razumljivi razlagi
sledijo čudovitim božjim mislim in
načrtom glede našega odrešenja
in zveličanja.

Skrivnostni, od vekov določeni
in v njem skriti načrt človeškega
odrešenja je neskončno Sveti, zve-
sti in usmiljeni Bog uresničil in
ga še uresničuje postopoma, po
etapah, obdobjih, ki se odražajo
v sv. pismu in v življenju Cerkve
in sveta. Ta obdobja bi lahko ta-
kole porazdelili: stvarjenje sveta
in človeka, izvirni greh in obljuba
Odrešenika, Abraham, oče izvolje-
nega ljudstva, Mojzes, izhod iz
Egipta in postavodaja na Sinaju,
preroki in njihove napovedi, us-
da izraelskega ljudstva, Odrešeni-
kovo učlovečenje, Cerkev in Go-
spodov drugi prihod.

O teh dejstvih in osebah, kate-
rih oznanilo je veliki sv. Pavel po-
svetil vse svoje trudapolno apo-
stolsko delo, bomo v letošnjih sno-
pičih Duhovnega življenja kratko
razmišljali, v svoje poučenje, to-
lažbo in spodbudo.

SVETO PISMO

Celotno sv. pismo je nastalo s
posebno skrbjo božje previdnosti.
V njem se nam z božjo pomočjo
ohranja božje razodetje v Kristu-
sovi Cerkvi, ki tudi nezmotljivo
uči, kako je treba božjo besedo
umevati. Sv. pismo je zares božja
beseda, ki nam kaže pot k Bogu,
nas veže z Bogom, nas vzgaja za
otroke božje in dediče nebeškega
kraljestva.

Sveto pismo je božje oznanilo
ljudem. Nima namena poučevati
ljudi v znanstvenih rečeh, ampak
jim kazati pot k zveličanju. O na-
ravoslovskih rečeh nas sv. pismo
nima namena učiti, toda zgodovi-
no nas hoče učiti in jo tudi dejan-
sko uči in to od prvih početkov
sveta in človeštva. Verski in mor-
alni nauk, ki ga sveto pismo uči,
temelji na zgodovinskih dejstvih
razodetja, učlovečenja in odreše-
nja.

Ker je sv. pismo božja beseda,
je nezmotno ne le v verskih in
moralnih naukih, ampak tudi v
rečeh znanosti in v svojih zgodo-
vinskih podatkih. Zgodovinski po-
datki, ki jih sv. pismo sporoča,
spadajo v okvir svetopisemske ne-
zmotljivosti, ker tvorijo sestaven

in nerazdružljiv del celotnega verskega nauka sv. pisma. (Prim. Uvod k celotnemu prevodu sv. pisma v slovenski jezik iz l. 1959.)

STVARJENJE SVETA IN ČLOVEKA

O tem nam govori prva Mojze-
sova knjiga, s katero se sv. pismo
začne. Na preprost, lahko umljiv
način poda poročilo o stvarjenju
sveta, o stvarjenju človeka, o iz-
virnem grehu in o obljubi Odre-
šenika. Ker nam ta prva knjiga
sv. pisma govori o postanku in za-
četku vsega in se v hebrejskem
jeziku začenja z besedo berešit,
to je: v začetku, so ji v grškem
prevodu dali naslov Génesis, to je
Postanek.

Prvih enajst poglavij te knjige
začetkov govori o dogodkih in lju-
deh iz prazgodovinske dobe, to je
od stvarjenja človeka do Abraha-
ma. Nihče ne ve točno, kako dolgo
je ta doba trajala, po raziskova-
nju učenjakov je bila vsekakor
zelo dolga. Govorijo o stotisočih,
pol milijona, milijon let. Razlo-
žena je v teh poglavjih usoda bo-
žje misli in božjih načrtov v dol-
gih sto in tisočletjih davne pre-
teklosti. Svet, v katerem se je
človeško življenje odigravalo, je
s preprostimi besedami in le za
silo očrtan. Temeljne misli o Bo-
gu, o svetu, o človeku in njegovi
usodi pa so brez globljih filozof-
skih in teoloških oznak zelo jasno
razložene. Cerkev se zaveda, da je
za pravilno umevanje teh poročil

potrebno še mnogo trudapolnega
študija in raziskovanja, a z vsa
avtoriteto izjavlja, da so ta poro-
čila zgodovinska, ki poročajo v
preprostem in slikovitem ter duhu
manj razvitega človeštva prilago-
jenem jeziku temeljne resnice bo-
žjega zveličavnega načrta in obe-
nem poljudno opisujejo začetke
sveta, človeštva in izvoljenega
ljudstva.

O stvarjenju sveta je zapisano
v Génezi: „V začetku je Bog
ustvaril nebo in zemljo“ (1,1).
Tako jasne izjave ni v nobeni
drugi zgodbi o izvoru sveta, pa
tudi v nobeni stari filozofiji. V
teh preprostih, lapidarnih bese-
dah je izvršena temeljna verska
resnica, da svet ni sam od sebe,
da materija ni večna, dalje, da je
Bog svet iz nič ustvaril in da ima
svet svoj začetek. Bog sam je ve-
čen, bil je prej ko svet. Je od
sveta različen, vzvišen nad vsem.
Je vsemočen in neskončno mo-
der.

Za tem uvodom sv. pismo popi-
suje, kako je Bog v šestih dneh
uredil in okrasil vse stvarstvo.
posebej pa še zemljo, ki naj po-
stane bivališče človeškega rodu.
Konča to poročilo o stvarjenju
sveta takole: „Bog je videl vse,
kar je naredil, in glej, bilo je
prav dobro“ (1,31). Vse stvarje-
nje je bilo v redu, nered je prišel
šele po grehu.

Človeka ustvari Bog na koncu
šestega dne, ko je zanj na zemlji
vse pripravljeno.

O stvarjenju prvega človeškega
para je v 1. Mojzesovi knjigi kar

dvoje poročil, znamenje, kako važen je bil ta dogodek za Boga in za ves človeški rod. Prvo poročilo pravi: „In Bog je ustvaril človeka po svoji podobi, po božji podobi ga je ustvaril, moža in ženo ju je ustvaril. In Bog jima je rekel: 'Plodita in množita se in napolnita zemljo in podvrzita si jo'“ (1, 27-28). Človek je torej ustvarjen po božji podobi, je Bogu samemu podoben po svoji neumrljivi duši, obdarovani z razumom in prosto voljo. Postavljen je za gospodarja sveta; poklican je, da stvariteljsko sodeluje z Bogom, svojim Stvarnikom. Poudarjena je misel, da je Bog ustvaril človeka kot moža in ženo. Iz teh besed bi sledilo, da je človek pred božjimi očmi enota. To je najtrdnjši dokaz za enakovrednost žene ter za svetost ter legitimnost zakonske zveze.

GREH IN KAZEN

Drugo poročilo o človeku, starejše od prvega, nam govori o prvem človeku v raju, kamor ga je Bog postavil, da bi ga obdeloval in zapoved, naj ne jé od drevesa spočetka k človekovi naravi, le njegova teža in utrudljivost sta posledica greha. Pripoveduje nato, kako je Bog dal prvemu človeku zapovel, naj ne jé od drevesa spoznanja dobrega in hudega. Zapoved je smrtno kaznijo: „Brž ko bi jedel od njega, boš moral umreti.“ Na

preprost in ljubezniv način je nato popisano stvarjenje prve žene, ki naj bo človeku pomočnica, zakaj med vsemi živalmi zemlje Adam ni našel pomočnice, sebi primerne. Ko Bog privede ženo, ki jo je naredil iz Adamovega rebra, k Adamu, se ta razveseli in reče: „To je zdaj kost iz mojih kosti in meso iz mojega mesa. Zaradi tega bo zapustil mož očeta in mater in se bo držal svoje žene in bosta eno telo.“

Vse to je povedano v podobah in besedah, ki z njimi navdihnjeni avtor poda na vsem razumljiv način naslednje velike resnice naše vere: Človek je vzvišen nad vsemi živalmi. Dostojanstvo in enakovrednost žene je poudarjeno z dejstvom, da je z možem ene narave, njemu podobna, ustvarjena zanj, da mu v življenju pomaga. Slovesno je znova potrjena enotnost in nerazdružljivost zakonske zveze.

Sreča prvega človeškega para v raju je podana na način, ki odgovarja orientalskemu občutenju: zelen, cvetoč vrt sredi puščave, poln rodovitnega drevja, namakan po velikih rekah, ki ne usahnejo. Ustvarjena sta po Bogu v neumrljivosti, po božji milosti sta božja otroka in prijatelja, živita v stanju otroške nedolžnosti, ki ne pozna mesenega poželenja: „Bila sta oba naga, Adam in njegova žena, a ju ni bilo sram.“ Harmonija telesnega in duhovnega življenja je bila v začetku popolna (Gen 2).

V to srečno življenje se prikra-

de po božjem dopuščanju skušnjavec, satan. Predstavljen je v kači, ki so jo poganski narodi na vzходу častili kot božanstvo rodovitnosti, pa so s tem malikovanjem tudi Izraelce obračali od čiščenja pravega Boga. Adam in Eva se dasta skušnjavcu zapeljati in jesta prepevedani sad. Najprej Eva, za njo še Adan, ki je bil z njo. Storjen je bil prvi greh, ki vsebuje v sebi težko krivdo napuha in nepokorščine proti Bogu, Stvarniku in Očetu. Kača jima je rekla: „Bosta kakor Bog, ker bosta spoznala dobro in hudo.“ Spoznati dobro in hudo pomeni v svojem bistvu, da človek sam določa, kaj je dobro in kaj hudo. Je torej popolna neodvisnost od Boga; človek hoče biti sam svoj Bog. V tem je nadvse težka krivda izvirnega greha, ki se pa delno skriva v vsakem smrtnem grehu.

Cerkev dopušča simbolično razlago teh svetopisemskih podob, poudarja pa zgodovinsko dejstvo prvega človeškega greha, ki postane kot izvirni greh s svojimi žalostnimi posledicami dediščina vsega človeškega rodu (Gen 3).

Katere so te posledice izvirnega greha? Prva je izguba božjega otroštva in prijateljstva: „Bog ju je spodil iz raja.“ Za grehom pride smrt: „Prah si in v prah se povrneš.“ Nedorajna sramežljivost je izgubljena: „Odpri se se obema očmi in sta spoznala, da sta naga...“ Harmonija med telesom in dušo je podrtja za vedno. V dušo človeka je udrlo zlo in s tem v harmonijo celotnega stvarstva; živ-

ljenje zunaj raja postane človeku težko in bridko. Sveto pismo navaja te bridkosti posamič: bridkosti nosečnosti in težave porodov za ženo, njena poslušnost možu, delo moža bo v trudu in znoju. Tako je izvirni greh vzrok vsega zla na zemlji, tako v duhovnem kot telesnem oziru. To Cerkev vedno in nezmotno uči. Dejstvo izvirnega greha je nesporna razodeta resnica.

OBLJUBA ODREŠENIKA

V temno žalost te prve, za ves svet usodepolne človeške drame zasije mila luč upanja v bodoče odrešenje. Bog človeka ne zavrže, kakor je to storil z odpadlimi angeli. V samem raji oznanja, da bo človek v borbi s satanom zmagovalc: „Tedaj je rekel Gospod Bog kači: Ker si to storila, bodi prekleta med vsemi živalmi na zemlji. Sovrašтво bom naredil med teboj in ženo, med tvojim in njenim zarodom. Ona ti bo strla glavo, ti pa boš njeno peto zalezovala“ (3, 14-15).

Ta obljuba se imenuje v jeziku Cerkve protoevangelij, prvo veselo oznanilo o odrešenju. Zmaga nad satanom je obljubljen najodličnejši Evini hčeri, Mariji, materi pravega zmagovalca Jezusa Kristusa, Odrešenika sveta.

Iz te obljube sledi, da bo satan človeški rod stalno zalezoval in mu skušal škodovati. Človeštvo se bo moralo v vseh časih odločati ali

za dobro ali za zlo. Popolnega miru na tem svetu ne bo več. Človeštvo bo sicer grešilo, a v celoti se zlu ne bo nikoli dokončno predalo. Sovraštvo med satanom, simbolizirano s kačo, in med ženo, je prvi poraz, ki ga doživi zlo v svojem novem kraljestvu. Kačji zarod, simbol vseh služabnikov hudobije, bo potomce žene sicer vedno sovražilo, a na koncu bo odrešeno človeštvo božjemu sovražniku strlo glavo. Ob Kristusovem drugem prihodu bo zlo dokončno premagano in satan s svojim zarodom se bo moral za večno ukloniti Zmagovalcu-Odrešeniku in po njem troedinemu Bogu.

Velik je Bog v svoji vsemogočnosti, svetosti in pravičnosti, velik pa tudi v svojem usmiljenju do človeškega rodu. In Bog tistih davnih časov prazgodovine je Bog vseh časov, tudi naših. Vedno nam je blizu, saj po besedi sv. Pavla v njem živimo, se gibljemo in smo (Apd 17, 28). Vse ljudi kliče k zveličanju in vsem tudi k njegovi dosegi pomaga. Verujmo vanj, ker je vsemogočen, neskončno dobrotljiv, usmiljen in zvest; ljubimo ga, ker je neskončno popoln in ljubezni vreden. Naj nas vodi skozi življenje verno prepričanje sv. Terezije, ki tako lepo pravi: Quien a Dios tiene, nada le falta. Solo Dios basta — Kdor ima Boga, temu nič ne manjka. Bog sam zadostuje.

Alojzij Košmerlj

KDO JE PATRIARH ATENAGORA?

O carigrajskem patriarhu Atenagoru pogosto pišejo časopisi. Zato ne bo odveč, da ga nekoliko podrobneje poznamo.

Rojen je bil v mestu Vassilikon blizu Ohrida. Govori grško, latinsko, turško, nemško, angleško, srbsko in makedonsko. Je človek visoke izobrazbe in širokih pogledov.

Študiral je v semenišču v Halki blizu Carigrada. Leta 1922. je bil posvečen za škofa, nato izbran za metropolita na otoku Krfu. Leta 1931 je bil izbran za metropolita obeh Amerik in je bival v New Yorku. Na tem mestu si je veliko prizadeval za zблиžanje vseh krščanskih skupin v Ameriki, posebno pa še za zблиžanje s katoliško Cerkvijo.

Leta 1948 je bil izvoljen za ekumenskega patriarha v Carigradu. V tej službi sta se mu izpolnili dve želji. Na praznik sv. Treh kraljev leta 1964 se je sešel v Jeruzalemu s papežem Pavlom VI. in s tem je bil storjen prvi korak k zблиžanju.

Ob koncu II. Vatikanskega cerkvenega zbora, ko je papež Pavel VI. preklical ono davno izobčenje iz leta 1054., je tudi patriarh Atenagora preklical grško izobčenje iz tistega časa in s tem je odstranjeno vekovito prekletstvo med obema cerkvama: med katoliško in pravoslavno.

V D R U Ź I N I

DRUŽINSKI KOLEDAR

1 JANUAR

Bog daj srečno novo leto 1969!

Da bi ga začeli v krogu svoje družine
zbrani ob jaslicah s prošnjo za blagoslov,
v veselem praznovanju ob pogrjnjeni mizi in družabnosti, hvaležni
za vse dobre,
želeč vsega dobrega v iskrenih voščilih svojim dragim, soseški, sleher-
nemu človeku.

Slovenski stenski koledar naj z vidnega mesta šteje našim družinam dneve nastopajočega leta.

Ali se po naših domovih še ohranjajo domače šege in navade?
Se po njih še preliva topla slovenska božična pesem?

6 Sveti Trije kralji.
Kipec modrih smo na predvečer — tretji sveti večer — pomaknili prav do Jezuščka. Zvezda repatica je izginila.

Ali vidimo za Tremi kralji, njihovimi kamelami, darovi, pravi pomen praznika?

Naši otroci vedo, da se njihovi argentinski prijateljčki vesele daril, ki so jih pustili Trije kralji zanje. Kako jim moremo pojasniti ta obdarovanje?

12 Praznik svete Družine.
God vseh krščanskih družin. Tudi naše.
Zunanji svet tega praznika ne pozna. Zato tudi ne moti s svojim hrupom njegovega duhovnega bogastva.
V vsaki družini se odloča usoda posameznika in družbe.
Kaj moremo storiti, da bi bil ta naš praznik čim lepši?

Počitnice bodo nudile lepo priliko za utrditev naših družin. Skupni načrt in dobra volja vseh družinskih članov moreta rešiti sleherno zaskrbljenost in vsej družini pripomoči do lepih, nepozabnih počitnic.

Drobtinice

O USMILJENJU

Usmiljenje je plemenita krepost človekovega srca, ki se v žrtvi in veselju razdaja, ne da bi zahtevalo ali pričakovalo povračila. Usmiljenje ni kakšna posebna čednost, ono je ubranost vseh srčnih čustev, v njem se samo dopolnjuje smisel vsega plemenitega, kar privre iz dna človeške duše. V ljubezni, ki izžareva pravo usmiljenje, je skrita moč božje ljubezni, zato je ljubezen — dar božji svetu. Je pa usmiljenje popolno, kadar ga izkazujemo s pravim veseljem.

S čim večjim sočutjem se navežemo na potrtega in skrušenega človeka, ki ga srečamo na svoji življenjski poti, tembolj občutimo to navezanost kot božje poslanstvo, ker si na svoja ramena nadenemo vsaj delček njegove bolesti. In tem večja je naša sreča, ko slutimo blagolasje povračila samo v onostranstvu.

Današnji svet je poln teme, luč je zastrta, in le rahlo prodira v posameznika. Človek živi v njem ves razrvan in zbehan, poln upanja, a še več obupa. Kristjan, ki je deležen božje milosti, da lahko posve ti v to temo in prinese sončni žarek v človeško srce, se lahko smatra za izbranca božjega. Kot tak bo na široko odprl svojo dušo in privzel nase

bolesti svojega bližnjega trpečega. Tedaj bo spoznal, da je blizu božje bližine, in da mora on prevzeti nase to, kar drugi ne more več nositi. Trkál bo Gospod na njegova vrata in ta vrata naj bodo odprta, da bomo lahko svojemu bližnjemu, ki je ves betežen, nudili svojo roko v pomoč, ga bodrili in skušali ublažiti njegovo bol. Ko to izpolnimo, se bomo obremenili, toda srečni bomo.

Ko je Peter vstopil v tempelj, ga je pri vratih poprosil pohabljeni berač miloščine. Peter mu je odgovoril: „Srebra in zlata nimam, pač pa ti dam to, kar imam. V imenu Jezusa Nazarenčana ti rečem: vstani in pojdi.“ Kolika sreča za prosečega, da usmiljeni Peter ni imel ničesar.

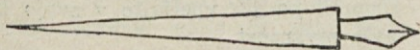
O VESELJU

Zakaj se čutijo družine ob božičnem večeru tako srečne? Njihovi obrazi žarijo od veselja, skrivnostni šepet se razliva po domovih vsepovsod in dá slutiti, da je sveti večer v vseh srcih, kjer se je naselila ljubezen in veselje.

Tiho, nevsiljivo veselje naj plemenit človek izraža v svet, ki pozna tako malo veselja, a veliko trpljenja. Veselje je čisti dar človekovega srca, brez katerega bi bilo njegovo življenje sama bolest in obup. Čim več veselja in dobrote bomo prinesli v zunanji svet, tem večje bo naše notranje zadoščevje. Ali ni veselje nagrada, ki ga doživimo po dopolnjenem in dobro končanem delu? Je pa tudi izraz dobre in plemenite duše, ki se v žrtvah rada in nesebično razdaja. Četudi skušajo razne okoliščine človeka odtrgati od dobro zastavljenega cilja in ga privlačevati na zunanji svet, se dober človek nenehno vrača nazaj k samemu sebi, v notranji svet svoje lepote in dobrote in istega veselja. Če hočeš biti v življenju vesel in srečen, prispevaj sam, da boš osrečil druge.

Naše veselje je predokus blaženega veselja, ki nam je obljubljeno v onostranosti, ko se dopolnijo naši časi.

Tilda Eiletz

Dopisujmo si

MIKLAVŽ ALI TRIJE KRALJI

Kadar se približa praznik sv. Treh kraljev, se znova vprašujem, če bi bilo prav vpeljati obdarovanje otrok, ki je v navadi pri tukajšnjih družinah, tudi pri nas. Menim sicer, da se da našim otrokom prav lepo

in brez težav pojasniti ta različna obdarovanja in ni kakega posebno važnega razloga, da bi poleg našega Miklavža in Božiča vpeljali še sv. Tri kralje. Vendar bi rada vedela tudi mnenja drugih. Hvaležna bom zanje.

B. V.

Rešiteve utegne biti več in izbira najprimernejše je odvisna od družinskih razmer.

Pri tem naj spomnim le na to, da ni važno toliko darilo samo kakor duh, pričakovanje, priprave. Pismo Miklavžu, nastavljanje krožnikov, skupno veselje ne potrebuje dragih igrač. Nekaj sladkarij, šolskih potrebščin ali kaj podobnega izpolni nalogo, če je vse skupaj zavito v skrivnost in dobro voljo.

Če žive otroci v okolju, ki obdaruje za sv. Tri kralje ali božič, utegne biti primerno, da se navadi pridružite, če morete. Vendar ne tekmuje s sosedi v vrednosti daril. Otroka draga igrača ne razveseli bolj kot poceni darilo, da je le otrokovemu značaju primerno. To pa je že poglavje zase.

BRANJE V DRUŽINI

Pred meseci sem poslušala predavanje o slovenskem branju. Govornik je med drugim poudarjal lepoto in važnost „družinskega“ branja. To je branja, ko je zlasti ob večerih zbrana družina in eden ali drugi — poudarjal je, naj bero vsi. tudi starši — bere izbrano slovensko delo.

Da to prinaša bogate sadove, ni dvoma. Skupno čutenje družine ob branju, širjenje slovenskega obzorja in izpopolnjevanje jezika so neprecenljive vrednosti.

Omenjam to branje, ker se bo s počitnicami ponudila lepa priložnost za to ob večerih — čeprav bi bil kak družinski član tistikrat prikrajšan za kak televizijski program —

ali pa ob popoldnevih, ko se zbero bližnji otroci enkrat pri nas, drugič drugje. Kdor je to bogastvo enkrat občutil, zlepa ne bo opustil priložnosti.

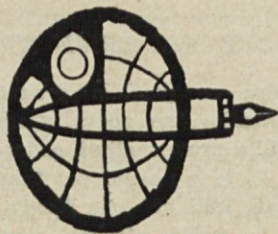
Kako bi bilo s tem tudi olajšano delo v slovenskih šolah in večji njihov uspeh!

Učiteljica

Nasvet je vsekakor vreden, da ga resno premislijo in izpeljejo vse naše družine. Omenim naj le, da utegne biti za najmlajše, pa tudi že večje otroke, od časa do časa očetova ali materina pravljica prijetna sprememba.

Če očetu ne gre izpod rok pripovedovanje pravljič pa naj ne pozabi, da ima pisano zbirko spominov za seboj. Mladost, vojska, revolucija, beg, taborišča, s trebuhom za kruhom po tujih mestih, pa kako sta se spoznala z mamo in kako ste se prebijali prva leta in kako so prišli na svet otroci... Vse to je več kot pravljica in malo je otrok na svetu, ki bi bili tako srečni, da bi imeli starše s tako zanimivo in pestro preteklostjo.

Posredujte otrokom z branjem izkušnje drugih, s pravljičami jim budite domišljijo, s svojimi lastnimi spomini pa jih vpeljujte v svojo in našo stvarnost.

Z A M L A D I N O

Gradimo Slovenijo v svetu

Precej let je že minilo, odkar je v Sloveniji divjala komunistična revolucija, odkar so komunisti pobili po končani vojni slovensko vojsko; precej let, odkar ta zločin še ni bil popravljen. Težko je bilo včasih dopovedati v šoli, bodisi v ljudski bodisi v srednji, kaj je pravzaprav pomenil vdor komunizma v slovensko življenje. Težko ker se je mladini marsikdaj vez tisto obdobje zdelo že zelo zelo daleč.

Odkar je pa Sovjetska Rusija z nasiljem prisilila k molku Čehe in Slovake, je tudi slovensko grozo pod komunistično tiranijo lažje razlagati. Tako so k sreči, da tako rečem, komunisti sami poskrbeli, da bo v svobodni mladini ostal živ spomin na grozodejstva tistih ko-

munistov, ki še danes marsikje sede na oblasti; in še danes ne dovolijo svobode. Ne take ne take — nobene, čeprav so v izjavah za svetovni tisk vsi polni sočutja do trpečih Čehov in Slovakov.

Pri letošnjih zaključnih izpitih v srednji šoli v Slovenski hiši so študentje imeli torej več sposobnosti pravilno in točno prikazati zahteve, ki jih svobodna mladina vsakega naroda v zdomstvu in s tem seveda tudi slovenska — lahko objavi; ne samo lahko objavi, mora jih!

Rad bi vas vse povabil k izpitu v četrtem razredu, da bi tako sami slišali, kako današnja slovenska mladina v zdomstvu misli, upa, veruje in čuti. A ta obisk ni mogoč. Ko bodo pričujoče vrstice objavljene, bodo izpiti že mimo. Škoda, kajne? A če se spomnim

na lanske in se zamislim v letošnje, potem bo med mladino vstal eden ali ena več, ki bodo rekli: v Sloveniji mora biti vera svobodna! Svoboda veri, kakor jo zahtevajo ne samo mednarodne izjave in listine; svoboda vere, kakor jo je dolžan dati svojim podložnikom sleherni vladar! Tak ali tak!

Svoboda sama na sebi je tako čudovito lepa stvar, da je nad vse težko razložiti, kaj se pravi, če je nimaš. Ceniti jo znaš samo tedaj, če si si jo enkrat priboril, potem ko je bila nekaj let izgubljena. Mladini pa, ki se je rodila v svobodi, nič tej svobodi ne grozi, je pojem, da ni svobode, velikokrat nerazložljiv. Je že tako, da šele kasnejša leta poženejo korenine v prepričanje o nujnosti svobode.

Slovenci smo bili bore malo let svobodni. Med obema vojnama skorajda popolnoma, razen nekaterih žalostnih trenutkov, ki pa morajo zdaj že iti v pozabo. Od končane vojne naprej je slovenski narod spet brez svobode. In kar se je prvič v vsej njegovi zgodovini pripetilo, je, da je to pot tudi slovenska Cerkev bila popolnoma zasuznjena. Samo njeni izredni moči, odpornosti gre zasluga, da je oblast morala vsaj delno popustiti. Prave svobode še vedno ni. Slovénski živelj pa se je ohranil in ohranjal v hramu svobodne slovenske cerkve.

Spomnite se na vse, kar so vas v ljudskih šolah učili o slovenski zgodovini. Videli boste, da je v

najbolj težkih trenutkih med narodom vedno stal duhovnik, ki je predstavljal Cerkev. Preglejte ime na v slovenski zgodovini in seštejte duhovnike med njimi. Slovenska cerkev je narod reševala in ga rešuje še danes, doma in v zdomstvu.

Boste rekli, da piše, kakor bi pridigal. Z veseljem vam povem, da vlogo pridigovanja rad prepuščam drugim, sam pa pišem po svojem najboljšem prepričanju in vesti. In v tem duhu tudi dodajam: lahko je zahtevati svobodo Cerkve, treba je pa zato tudi nekaj narediti! Ni dovolj biti zapisan v matičnih knjigah, pripadati tej ali oni cerkveni občini; vero je treba živeti s prepričanjem in nastopom. Le tako bo mogoče v plehkih in omahujočih utrjevati moč vere, le tako bodo tudi iz vaših vrst zrastle duhovniki in poprijeli za delo, doma in v zdomstvu. Boj za svobodno slovensko cerkev ne bo končan jutri, napori za ohranitev naroda se ne bodo nehali prihodnje desetletje. Vse te naloge bodo ostale tudi še naprej: in če smo se ohranili 1200 let in še več na tistem drobnem koščku zemlje, ki mu pravijo biser Evrope, ali bi res radi videli, da v času vaših generacij izgine?

Kakor bo morda treba pomagati v domovini pri ponovnem pokristjanjenju, tako bo še bolj treba obdržati v zdomstvu glave nad vodo. Spomnimo se, da so Irci napravili iz sv. Patrika svojega velikega narodnega svetnika iz sil,

ki so se rodile v zdomstvu in ne na domači zemlji!

Takrat, ko bomo Slovenci v diaspori našli svojega sv. Patrika — pa naj bo to Modest, Baraga ali Slomšek ali pa neznani mučenik, ki počiva v kočevskih gozdovih, takrat bomo ohranili svobodo

nam samim, našim sodržavljanom, kjer koli živimo, našim bratom in sestram v domovini.

Za grajenje Slovenije v svetu je predvsem treba: veliko in dobro moliti, da bi nam Bog bil naklonjen.

Pavle Rant

MICHEL QUOIST

DANIJELOVE ZGODBE

13. OKTOBRA. Andrej in Franci sta šla na svoj sestanek. Spremljal sem ju do vrat.

„Prideš še ti?“

Malo sem dvomil, a sem se spomnil cigaret. Že precej časa nisem kadil.

„Samo za trenutek.“

Ni mi bilo žal. Takoj, ko sem vstopil, mi je pater ponudil cigareto. Ko sem se poslovil, še nisem skončal prve, pa mi je še eno vtaknil v žep: „Za pozneje...“. Odšel sem hitro, ker so prihajali že drugi fantje iz naše šole, med katerimi sem spoznal Rudija iz prve gimnazije. Nisem hotel, da bi me videli tam.

16. OKTOBRA. Fotografije so dobro izpadle, predvsem dve; tisti, kjer sem slikan od strani. Od spredaj nimam takega obraza, kot bi si ga želel. Rad bi imel lep obraz, malo oglat, močnih čeljusti; črne lase in globoke oči; poveljniški obraz, prikupen zaradi svoje odločnosti, a tudi simpatičen, kadar ga osvetli nasmeh. Ogledal sem se v zrcalu. Kakšna razlika med željami in resničnostjo... Mislim, da bi bilo pametno, če bi malo spremenil frizuro; moji lasje so predolgi.

17. OKTOBRA. Ne vem, kakšen čudež se je zgodil, a vsota, ki sem jo prejemal ob nedeljah, se je kar čez noč povečala.

Malo sem premišljeval, a kljub „povišici“ še vedno nimam dovolj, da bi kupil fotoaparat. Moral bom še dosti hraniti. Vendar je položaj bolj znosen. Tudi če grem v kino, mi ostane še nekaj malega za prihranke. A danes ne smem nikamor. Moram napisati nalogo za slovnico. Spis se glasi: „Kaj bi občutil pred razvalinami“. Lep naslov. A meni ni všeč pripovedovati kaj mislim, še manj, kaj občutim. Se bom pač moral narediti neumnega in napisati karkoli, da ne bom odkril svoje notranjosti.

.....

Joj, kako se dolgočasim; kako bi rad šel na sprehod. Ne! Najprej moram skončati nalogo.

.....
Tu ni rešitve, ne vzdržim več; grem malo na zrak!

.....
Prišel sem precej pozno; takoj smo sedli k večerji. Nato sem poslušal radio. Sedaj pa moram skončati nalogo. Skončati? Saj šele pričenjam.

OB ENI ZJUTRAJ. Ravnokar sem končal. Še dobro, da mama ni videla luči pod vrati. Enkrat se mi je zdelo, da je vstala in šla v kuhinjo. Večkrat jemlje ponoči kake tablete, če ne more spati.

Skozi okno gledam v noč. Vse je tiho. Le lajanje psa se čuje iz daljave; turobno.

19. OKTOBRA. Mračen popoldan. Zakaj? Ne vem. Čutim, da bi se razjokal, če bi bil sam.

Iz šole sem pöhitel, ker sva se morala dobiti z Lucijo. Kakor hitro sem jo zagledal, je žalost splahnela; že samo njena prisotnost vrne nasmeH mojemu obrazu.

Zdi se mi, da bi se, z roko v roki, lahko sprehajala cele dneve, ne da bi se naveličala. Ko se bližava domu, bi želel, da bi poti ne bilo nikdar konec, da bi ti trenutki sreče trajali večno.

Spisal bom poezijo in jo poklonil Luciji. Prve črke vrstic bodo sestavljale njeno ime.

Luč, ki mi sveti v vihadni noči;
Upanje v trenutkih, polnih tulečega obupa;
Cilj mojih misli in mojega trpljenja.
Iskal sem pota, iskal zvezde vodnice.
Junaško sem prenašal težke rane boja.
A spoznal, da mi brez tebe, draga, ni živeti.

(Priredil A. M.)

(Bo še)

Kako lahko preprečimo krizo v zakonu?

Krizo v zakonu preprečimo le, če se na zakon pravilno pripravimo. Zakon pa mora biti zdrav in trajen, ker zahteva tako sv. Cerkev, pa tudi naša družba enako zahteva.

Sv. Cerkev je vedno zahtevala in priporočala zdravo zakonsko življenje. Primeri so navodila in izjave papežev Pija XI., Janeza XXIII. in Pavla VI.

Naša družba zahteva, da mora biti celica družabnega reda zdrava. Celica pa je družina, tako v našem krščanskem svetu, kakor so jo v zadnjem času pričele pospeševati in poudarjati tudi države, ki so še do nedavnega zagovarjale svobodno ljubezen. Ker so dopuščale ločitev zakona na lahek način, so doživljale nesrečo za nesrečo.

Če pa smatramo zakon tudi za neke vrste poklic, je povsem razumljivo, da se moramo nanj temeljito pripravljati — kakor se tudi temeljito pripravljamo na vsak drug poklic. Z zakonom se namreč odločuje naše lastno življenje, pa tudi življenje naših otrok. Če se zmotimo v pridobitnem poklicu (kot npr. trgovanju), to napako lahko popravimo. Zakon pa je neločljiv in če je nesrečen, je tudi naše življenje nesrečno.

Če je zakon srečen in življenje v njem srečno, se le-to odraža na življenju naših otrok, ki so — ali srečni, ali pa se v družbi morda celo sramujejo svojih staršev.

Priprava za zakon je torej logična in naravna. Pričeti se mora že v otrokovi najnežnejši dobi, ko mu pomagamo pri razvijanju ljubezni do bližnjega, ko ga vadimo v plemenitosti, v odpovedi in v potrpežljivosti, kar so prav za prav glavne vrednosti v družini.

Od 14—13 leta je treba mladim ljudem počasi nakazovati pravi smisel ljubezni, da preprečimo kakršnokoli zablodo. Seveda moramo pri tem upoštevati dobo, osebo, pa tudi potrebo družbe, v kateri živi mladostnik. Staršem pri tem delu lahko pomagajo razne organizacije, poslužijo se pa tudi lahko primerne tiska itd.

Mladim ljudem, ki so že v dobi, da lahko ustvarijo lasten dom, je treba dajati bolj dokončen poduk. Vršiti se lahko na raznih predavanjih in debatah, katere vodijo od-

govorni vzgojitelji, katerim pa poleg odlične izobrazbe ne sme manjkati treznega pogleda, še manj pa srčne topline in razumevanja. Mladim ljudem je namreč treba odprto nakazati vse težave, ki nastanejo z zakonom in z družino. Spoznati jih je z vsemi dolžnostmi, ki jih le-ta prinaša. Seveda jim moramo tudi povedati, da so zakonci obdarjeni s posebno božjo milostjo, da naložena bremena lahko prenesejo.

Od dobre priprave za zakon zavisita časovna t. j. zemeljska sreča, kakor tudi večna, t. j. posmrtna sreča.

Če je zakon srečen, sta srečna zakonca sama kot takšna, srečni so njih otroci, ker rastejo veselo in zadovoljno in tako tudi derašče, dobro pa vpliva tudi na družbo, ker bo imela zveste in poštene državljane. Število zločincev, delomržnežev in pustolovcev se na ta način manjša.

Srečni zakonci torej živijo in umrjejo mirno in zadovoljno.

Zakon kot poklic

V sedanji dobi je zakon v veliki krizi. Če se hočemo o tem prepričati, zadostuje, da zasledujemo novice po časopisih, izjave zdravnikov in sociologov in mnogih knjig nam dokazujejo, da je kriza zakonskega in družinskega življenja najgloblja in najbolj razširjena socialna bolezen sedanje dobe.

Če se opiramo zgolj na statistiko, opazimo, da se je število loče-

nih zakonov v zadnjih letih izredno zvišalo.

V USA je 34% ločenih zakonov, v Boliviji 30%, v Braziliji 20% itd — da o zapuščenih domovih niti ne govorimo, kjer mož pod kakršnokoli pretvezo zapusti družino in se ne vrne več. Iz Nemčije dobimo v zadnjih letih čisto poročila, da je mož — pod pretvezo, da si gre kupit cigarete, časopis ali kaj sličnega — enostavno zapustil ženo in otroke in zginil v množici, kjer je potem pod tujim imenom pričel novo življenje.

Le v Franciji so v zadnjih letih ločitve zakonov doživele padec, meda pod vplivom raznih vojn in drugih neprilik, katere je ta narod zadnja leta doživljal.

Kaj nam te številke dokazujejo?

Predvsem, da se v sedanji dobi vse premalo zavedamo, da zakon ni igra, v katero naj bi se zakonca vrgla in v njej preizkušala svojo srečo ali nesrečo. *Vse premalo poudarjamo, da je zakon poklic* in kakor je za vsak poklic potrebno veliko priprav, tako jih je treba tudi za zakon.

Morda bi bilo dobro, da se najprej vprašamo, *kje so vzroki, da je toliko nesrečnih zakonov?*

V glavnem bi lahko ločili zunanje, t. j. vzroke, ki nastanejo pod zunanjim vplivom in pa notranje, t. j. vzroke, ki nastanejo radi nas samih.

I. Pod *zunanjimi* vplivi je zakon lahko nesrečen, če izhajajo le-ti iz:

1. *okolja* kot kino, gledališče, revije, ki prikazujejo na neo-

kusen in nedostojen način zakonsko zvestobo in pojem ljubezni, prav tako vpliva slabo družba, ki smeši zakon, itd.

2. *lažnih načel* — kot: mladost je treba uživati, ali zakon vzame svobodo ali zakaj naj si naprtim odgovornost? itd.

II. Zaradi *notranjih* vzrokov postane zakon nesrečen, če:

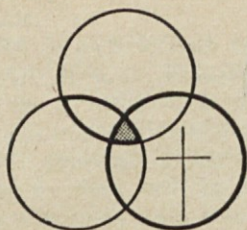
1. zakonca podležeta zunanjim negativnim okolnostim, če se zakonca med seboj ne razume, ko ne znata prezreti malih napak drug drugega, ali radi slabega medsebojnega obnašanja itd. torej so to *vzroki, povzročeni že v zakonu*.
2. Če pa zakonca pred zakonom nista dobila pravilne spolne vzgoje tako doma, kot po šolah (ko se starši oz. vzgojitelji zmikajo razpravljati o tem tako delikatnem vprašanju, ker jim manjka predizobrazbe, da bi ga nakazali na pozitiven krščanski način), že lahko govorimo o *predzakonskih vzrokih*. Semkaj pa spada že tudi osebno nagnjenje oz. lastnost mladih ljudi samih, ki se iz površnosti ali pa iz lahkomišelnosti ne potrudijo, da bi se resno zanimali in pripravljali za zakon tudi kot poklic. Saj čestokrat slišimo: „Bo že kako šlo, se bomo že kako znašli, ko bomo poročeni!“

Test šte. 1

SI PRIPRAVLJEN NA ZAKON?

1. Hočem resnično ustanoviti dom in družino?
2. Sem se zanimal za članke, knjige in razprave, ki so v zvezi s srečo v mojem bodočem zakonu?
3. Se zanimam za predavanja, ki nakazujejo pot v srečen zakon?
4. Poznam osnovna pravila za doseg srečnega zakona in srečne družine?
5. Bi lahko naštel vsaj deset pozitivnih in deset negativnih potez idealnega zakonca?
6. Imam jasen in čist pogled na ljubezen? Bi ga lahko razložil z vsemi lastnostmi?
7. Poznam dobro vse predpogoje za poroko?
8. Ali vem, kdaj je zdravniško najboljša starost za poroko?
9. Se zavedam vseh telesnih in duševnih neprilik, katere mi lahko prinese prezgodnja poroka?
10. Ali vem, kje je najbolj primeren kraj, kjer lahko srečam nevesto, ženina?
11. Ali poznam vsaj v glavnih potezah družinsko gospodarstvo, prihranjevanje?
12. Ali bi lahko povedal, kaj so cilji in lastnosti zakona in predvsem našega krščanskega zakona?
13. Poznam župnijske predpise glede poroke?
14. Ali svojo imovino dobro opravljam — z ozirom na svoj bodoči lastni dcm?
15. Ali sem 90% prepričan, da moj zakon ne bo nesrečen, ker sem zanj dobro pripravljen?

Vprašanja, katera je papež Janez XXIII priporočal v svoji encikliki „Mati in učiteljica“:

I. Ali znaš opazovati?

1. Kako veš, da je zakon v sedanjih dobi v krizi?
2. Kje so vzroki, da je toliko nesrečnih zakonov?
3. Veš za pomen prave priprave za zakon?

II. Ali znaš presojeti?

1. Kaj misliš o zakonu, ki je sklenjen v naglici?
2. Kaj bi storil, če bi bil duhovnik in bi te dva mlada človeka prosila, da ju poročiš brez vsake priprave?
3. Kakšno pojmovanje imajo tvoji tovariši o zakonu?
4. Se ti zdi, da je zakonsko življenje lahko?
5. Zakaj hoče sv. Cerkev, da so mladi ljudje dobro pripravljene, ko stopijo v zakon?

III. Ali znaš delovati?

1. Kaj lahko storiš, da bodo tvoji tovariši imeli boljše pojmovanje o zakonskem življenju?
2. Kaj bi svetoval tovarišu, ki se hoče nagloma poročiti?
3. Kaj lahko osebno storiš, da boš dosegel srečen zakon?

Hodim v zadnji letnik trgovske šole. Obenem hodim tudi v službi. Prej sem rad sodeloval pri kaki organizaciji, hodil na prireditve in pomagal pri kakem delu. Sedaj mi je to skoraj nemogoče. Čez dan služba, zvečer in ob nedeljah pa šola ali študij. Prisiljen sem izostajati od slovenskega življenja. Kaj mi svetujete, da naredim, da bom ohranil stik in smisel za slovenske skrbi?

Prvič: beri in piši. Beri slovenske knjige in revije. Piši pisma in članke, sodeluj četudi od daleč pri Mladinski vezi (tudi strani Duhovnega življenja so ti odprte).

Drugič: Nedelje skušaj obdržati oddihu. Da to ali ono nedeljo študiraš — prav, vendar oddiha potrebuješ. Prebij ga s slovenskimi prijatelji. Če si ne dobiš prijateljev zdaj, boš vse življenje brez njih. Tega ne pozabi. Poišči si krog v sebi primerni družbi dijakov.

Tretjič: če le moreš govori s starši ali drugimi starejšimi rojaki (sorodniki) o slovenskih problemih. Česar ti oni ne morejo odgovoriti, ti bo probleme z veseljem pojasnil urednik v temle koticu.

Zadnjič sem pomagala streči na slovenski prireditvi. Vesela sem opazila, kako je bila neka starejša gospa prijazna do mene. Morda se je spominjala svoje mladosti. Presenetila me je nežna pozornost na obrazu in v besedah. Še iz drugih izrazov prijaznosti, katerih sem bila dele-

žna, sem na kolektivu domov grede spoznala, da smo tudi Slovenci čustveni, čeprav ne nosimo srca vedno na rokah. Včasih sem pa pri predavanjih na sestankih slišala, da smo Slovenci bolj mrzli in trdi v primerjavi z Argentinci. Kako je prav če mislim?

Smo čustveni?, saj smo ljudje, draga moja! Vendar čustev ne kažemo tako lahko kot latinski temperament. Imaš prav, srca ne nosimo na rokah, a ga imamo in čutimo z njim, morda še globlje.

Star sem 17 let. Delam, in rad. Ampak ta mesec so moji prijatelji študentje začeli trimesečne počitnice, jaz se bom pa potil ob stružnici (o-

prostite, kako se slovensko reče "tor-no" sem očeta vprašal). A zato ne čutim nobenega problema. Sem vesel in ponosen, ko zvečer pogledam črne roke in odložim tako zamazani „pajac“, da ga mama dva dni namaka v milnici. Čutim, da se ne bi dobro počutil v šoli. To delo mi je všeč. Zdi se mi, da bom srečen, če vzamem to kot poklic. Ali prav mislim?

Seveda misliš prav. Vsakemu je Bog dal posebne darove in zmožnosti, da jih razvija. Tebi je dal spretnost in srečen boš v poklicu, le če boš razvijal ta dar. Seveda ne pozabi, da moraš v svojem poklicu napeti vse sile, da postaneš resničen strokovnjak. Prepričan sem, da boš uspel.

Zadnja ura

SKRBI ZA ANICO.

Anica je stara šestnajst let; vsak dan bolj postaja žena. Zaupa mami in ji pove vse skrivnosti o prijateljici in fantu.

Preteklo pomlad smo obhajali njen petnajsti rojstni dan. Skromno. Kaj je večji praznik kot to, da je dorasla v lepo, zdravo dekle.

Bila je nedelja. Zjutraj smo šli vsi skupaj k sveti maši. Zgodaj, da smo dobili prostor vsi skupaj. Med sveto mašo sem se spominjal:

Tvoji otroci kakor mladike okoli mize.

Žena kakor rodovitno drevo v tvoji hiši.

Otroci so Gospodov dar. Sad telesa je njegova milost.

Orosile so se mi oči.

Za kosilo so moji otroci obkrožili mizo. Mama in jaz, Peter z ženo in malim, Cvetka, Marija z zaročencem, Jože in Janko. Na častnem mestu Anica in velik šopek rož pred njo na mizi.

Mislil sem na Jožeta in njegovo ženo. Sama jesta in hrana jima je brez okusa. Manuel in žena se borita z edinim otrokom, ker noče jesti. Peter nima doma. Danes bo jedel... kjerkoli.

Gospod, ljudje še nismo skovali novca s katerim bi plačali srečo, ki jo občuti velika družina, kadar se združi okoli mize.

Za katerega otroka bi hotel, da ne bi bil rojen? Peter? Trije

manj bi bili pri mizi. Marica? Ona predstavlja upanje nove družine in vero v ljubezen. Cvetka? Toliko zapuščenih otrok čaka nanjo. V Tvojem imenu je tukaj. Jože? On je predstavnik nove mladine, ki nas obtožuje in prekaša. Ana? Ti veš, Gospod, kako sem prosil za njeno življenje, ko je imela pljučnico. Janko? On je najmlajši, ljubljenev vseh.

Ne, nobeden ne more manjkati.

Zapuščam Ti Ano. Je dekle in je mlada, trojne pažnje potrebuje.

OBVARUJ MI JANKA.

Ta moj sin je včasih čudno žalosten, kakor da ga muči domotožje ne vem po čem. Večkrat se popoldne zastrmi skozi okno in misli in premišljuje ne vem kaj. Približam se mu in ga vprašam: „Janko, kaj gledaš?“

„Nič, očka.“

Janko je v razvojni dobi. Gotovo ima težave in dvome.

Skrivnost življenja, žena, ljubezen. Gospod, moj sin se gotovo muči s temi vprašanji in jaz, se obtožim, mu jih nisem razjasnil. Moral bi se mu približati v tistih popoldnevih, ko je otožno strmel skozi okno. Položiti bi mu moral roko na ramo in reči:

„Janko, tudi jaz sem bil v tvojih letih in vem, kaj ti je. Hočeš govoriti s svojim očetom?“ Vse bi bilo boljše in prihranil bi mu veliko razočaranj. Nisem tega storil in obtožim se pred teboj, Gospod. Vsak otrok potrebuje očeta, potrebuje pa tudi prijatelja in očetova dolžnost je biti prijatelj svojih otrok.

Umril bom. Ljubil sem življenje in zapuščam življenje na svetu. Mislim, da moje življenje ni bilo popolnoma brez koristi. Zapuščam pet otrok, ki bodo dali svetu novo življenje. Peter je že nova družina, ki raste v ljubezni.

Zapuščam hčerko, ki služi Bogu in ljudem zaradi Boga. Mnogo otrok ima zaradi nje bleščeče oči; je kakor pravi duhovni oče. Lahko bi jih spoznal kakor svoje vnuka, če bi jih srečal na cesti. Delal in trpel sem za svoje otroke, in ni mi žal. Brez njih moje življenje ne bi imelo smisla. Kadar sem težko delal, sem vedel, da gradim najlepšo zgradbo na svetu, življenje svojih otrok, njihovo rast. To sámo zadostuje, da se odreši delo prekletstva.

Kako bi se predstavil pred tvojim obličjem, Gospod, če bi zaprl vrata kriku življenja mojih sedmih otrok?

Kmalu bom tri Tebi in Ti bom rekel:

„Gospod, družinski oče sem, ravnokar sem umrl.“

Ti boš rekel:

„Kaj prinašaš?“

„Ničesar, Gospod, vse sem pustil tam.“

In ti norečš: „Pridi, zvesti...!“

(Priredila M. M.)

(Konec)

ZA TRDNE TEMELJE MIRU

Mednarodni položaj nam za konec leta 1968 nudi na prvi mah zelo temno sliko o usodi miru med narodi. Dogodki zadnjih petih mesecev bi dajali prav pesimistom, ko črno gledajo na bodočnost narodov v nekaterih predelih sveta, še posebej pa v Srednji Evropi. Črnogledi se morejo pri tem naslantjati na udarec, ki ga je mednarodno ravnotežje doživelo s sovjetsko invazijo v Češkoslovaško, enako pa bi za usodo vsega človeštva mogli biti zaskrbljeni ob raz-

CEKEV IN MEDNARODNI PROBLEMI

nih komentarjih, ki so spremljali izid okrožnice papeža Pavla VI. „Humanae vitae“. Mednarodni konflikti, ki se razvijajo v vojske, pokose desetine milijonov ljudi, ob debati glede omejevanja rojstev pa se morejo izzvati posledice, ki bodo spravljale cele generacije človeštva lahko skozi desetletja. Zgodilo se je namreč, da so nekateri strokovnjaki pri Organizaciji združenih narodov zagovarjali potrebo omejevanja rojstev in so ponekod državna oblastva sklenila priporočati preprečevanje rojstev.

VERA V BODOČNOST MORA SLONETI NA UPANJU

Res so pretresi okoli okrožnice še vedno hudi, toda delo Cerkve za pravo sožitje med narodi se ni prav nič zamajalo. Ideale našega časa je Cerkev postavila visoko na svetilnik, odkoder je zažarela velika vera v bodočnost in upanje v lepšo usodo miru med narodi. Na prvem mestu za to naziranje je bil pač dokaz, ki smo mu bili priča ob svetovnem eharističnem kongresu v Bogoti. Kako zelo je odmevalo potovanje Pavla VI. na kongres po vsem svetu. Prislunhil je ves svet, veren in neveren. Kajti ni šlo samo za versko manifestacijo: prvo potovanje papeža rimske Cerkve je veljalo za dokaz, kako gleda Cerkev na Južno Ame-

riko, kjer bo število prebivalstva kmalu narastlo na 350 milijonov in se bo težišče Cerkve v nekem oziru iz Evrope premaknilo v Južno Ameriko. Cerkev se teh novih s'otin katoliških vernikov ne boji, Cerkev se je odločno postavila na stran tistih, ki zaradi naraščanja števila človeštva, ni v skrbeh in ne gleda na zdravo rast narodov s strahom ali nevero. Izid okrožnice „Humanae vitae“ in kongres v Bogotí sta torej v notranji povezavi pri vrednotenju mednarodnega položaja.

OBSTALI BODO SAMO NARODI S TRDNO VERO V SVOJE POSŁANSTVO

Cerkev nikdar nikomur ni vsiljevala in ne vsiljuje kakih svojih mednarodnih konceptov. Njena naloga ni bila ukazovalna, pač pa prežeta z elementi ljubezni, ko hoče vsem in vsakemu pomagati po svoji moči. Kako znajo vodilne osebnosti našega časa ceniti to ravnanje Cerkve, se je pokazalo pri nedavnem pogrebu kardinala Beaja, dejansko očeta glavnih idej II. vatikanskega koncila za pravo zблиžanje med narodi v rasti v pravi ekumenizem. Mnogi spominski članki v svetovnem tisku so o pokojnem kardinalu podčrtavali veličino njegovega dela, ki je po svojih duhovnih globinah v mnogem presegalo trude in napore Organizacije združenih narodov. Iz kardinalove aktivnosti je rastla sproti v ospredje resnica, da Cerkev nudi vsem narodom v enaki meri vso podporo pri izgradnji njihove pri-

sotnosti v mednarodnem redu. Saj ta ne more biti trden in zanesljivo zgrajen, če niso pri tem delu in tudi pri uspehih vsi narodi enako udeleženi, in sicer v okviru tiste enakopravnosti, ki doslej ni bila nikjer tako prodorno izdelana kakor ravno v objemu Cerkve. Cerkev si pri tem samo želi, da bi se ob vseh primernih prilikah vsi narodi, veliki in mali, nanjo obračali, saj je nastajanje tolikih novih držav v Aziji, Afriki in Oceaniji nalletelo ravno pri Cerkvi na najlepše razumevanje in priznanje.

Največji nasprotnik vseh zdravih in nujnih sklepov ter dejanj pa je pesimizem.

Vsi dosedanji načrti, vsi zgledi in doseženi uspehi pa bodo ostali mrtva črka, če ne bodo posvetom in pozivom iz Bogoté ter nauki papeških okrožnic odkrivali v vseh narodih, velikih in malih, tiste sile zdravega dinamizma, ki je bil položen v vsak narod tedaj, ko se je rodil, kakor so človeku podeljeni talenti ob rojstvu in sicer zato, da jih do dna izčrpa in z njimi pomnoži ne samo svojo osebno srečo in odrešenje, ampak nesebično podpira in krepi ves na pravici sloneči mednarodni red. Vsak narod mora danes do konca izčrpati vse naloge in odgovornosti in propadel bi samo tisti narod, ki bi ostal na pol poti, ostal v polovičarskem pojmovanju lastnega poslanstva v velikem poslanstvu vsega človeštva, ki naš pod vodstvom Cerkve vodi do vedno močnejših in trdnejših temeljev pravega miru med narodi.

Ruda Jurčec

SVETI FRANČIŠEK SALEŠKI

Dobri človek 17. stoletja

Ta svetnik se je v življenju tako odlikoval v dobroti in krščanski ljubezni, da se je sveti Vincencij Pavelski izrazil o njem: „Kako moraš biti dober ti, moj Bog, če je že ženevski škof tako dober!“ Frančišek Saleški s svojim zgledom in deli, ki jih je napisal o duhovnem življenju, živi med katoličani in jih vzgaja. Papež Benedikt XIV. je smatral vse, kar je ta sveti škof napisal, za pravi rebeški nauk.

Škofija sv. Frančiška danes ni več taka, kakor je bila nekdanj. Treba bi ji bilo vrniti župnije v Švici in Franciji, ki so danes protestantske. Škof v Ženevi je bil pravi knez. Zato je dobival od države večkrat pisma, v katerih ga je prosila za pomoč v boju proti Turkom. Toda od leta 1532 naprej že-

nevski škofje niso več prebivali v Ženevi. Calvin je namreč iz tega krasnega mesta naredil „protestantski Rim“. Svoj sedež so imeli v Annecyju. To mesto je pripadalo Savojski hiši. Njeni knezi so postali pozneje italijanski kralji, pa so svoj prestol spet kmalu izgubili.

POMOŽNI ŠKOF

Leta 1566 je bil Frančišek imenovan za ženevskega pomožnega škofa. Zaradi izgube Nemčije je zašla Cerkev v težko notranjo krizo, ki jo je pa tedaj že premagala. Vendar je morala braniti svoje pravice in svoje imetje, ki ga je hotela svetna oblast zapleniti in podržaviti. Posvetni, Cerkvi sovraženi duh, se je tedaj širil povsod v Evropi, zlasti v Franciji.

Tedaj pa so podprli Cerkev veliki svetniki. V Rimu je še živel sveti Filip Nerij, ki je bil tedaj že starček; v Španiji sta delovala sveta Terezija Jezusova in sveti Janez od križa. Frančišek Saleški je bil tedaj še mlad. Bil je zelo navezan na domačo francosko zemljo, na francosko kulturo in na francoski jezik. Leta 1602 je bil imenovan za ženevskega škofa. Dve leti prej se je začelo sedemnajsto, za Francijo slavno stoletje zaradi velikih, čudovitih svetnikov, ki jih je imela. Eden izmed njih je sveti Frančišek Saleški, ki je bil klasik, mojster v francoski, kakor je bila sveta Terezija v španski književnosti.

PLEMIČ

Frančišek je bil sin odlične, plemenite družine. Oče in mati sta bila plemiča, toda ne samo po rojstvu, po telesu, ampak tudi po srcu, po duši in vsem življenju. Vzgajala sta sina bolj z živim zgledom kot z besedo. Pisatelj Heinrich Federer nazorno opisuje podobnosti v življenju svetnikov in razbojnikov. Tudi o Frančišku govori. Omenja njegov prisrčen smehljaj, potrpežljivo razumevanje, modro vljudnost, dobrohotne navsote. V pogovoru je bil vedno naraven, odkrit in jasen. Nikoli se ni trudil, da bi bil izviren. Zato pravi Hello, da je bilo Frančiškovo življenje podobno večernemu koncertu. Tudi o Frančišku smemo reči to, kar pravi cerkvena zgodovina o svetem Ambroziju: „Luč krščanske ljubezni je dala njego-

vim naravnim darovom poseben sijaj, jih preoblikovala in jih napravila nadnaravne.“

DEDIČ IN PRAVNIK

Oče ga je določil za dediča. Zato je hotel, da študira pravo. Frančišek ga je ubogal in študiral v Parizu in Padovi pravne vede, poleg tega pa še bogoslovno znanost. Ko je bil visokošolec, se je učil tudi olike, plesa, jahanja, uporabe orožja. Bral pa je tudi cerkvene očete, zlasti svetega Avgušтина in Janeza Krizostoma; toda ne samo bral je njihove nauke, ampak jih je tudi izvrševal in po njih živel. Vedno močneje se je začel oglašati v njem G ospodov klic: „Hodi za menoj! Frančišek ga ni preslišal. Odzval se mu je in se začel resno pripravljati nanj. Odločil se je, da mu bo sledil, četudi bi oče nasproval. Boga je treba bolj poslušati ko ljudi. Ko je bil v Parizu, je sklenil, da se ne bo poročil, da bi mogel vse življenje služiti samo Bogu.

Ko je bil star 19 let, je moral prestopiti strašno preizkušnjo. Begala ga je misel, da ga je Bog določil, da bo pogubljen. Povod te zbežanosti je bil kalvinistični nauk, da bo samo tisti zveličan, ki ga je Bog določil za zveličanje in pogubljen vsak, ki ga je Bog določil za pogubljenje. Pogubljen bo, če bi tudi še tako vestno sodeloval v milostjo in še tako vneto dobro delal. Luter, Kalvin, Zvingli so se v tem nauku ločili od katoliške Cerkve. V Franciji se je to vpra-

šanje razvnelo med katoličani 100 let pozneje, ko je tam begal in vznemirjal duhove krivoverski janzenizem.

Filip Dessauer je napisal članek o obupu. V tem članku trdi, da „duhovne noči“ niso imeli samo svetniki, ampak jih imajo večkrat tudi navadni kristjani. Frančišek je srečno premagal to preizkušnjo tako, da je s svetniškim zaupanjem prosil Boga, naj mu dá milost, da ga bo ljubil vsaj v tem življenju, če ga po smrti ne bo mogel ljubiti.

SVETA ODLOČITEV

Odslej je začel Frančišek dosledno svetniško živeti. Delal je to, kar so delali veliki svetniki. Obiskoval je bolnike in jim pomagal, hodil v ječe in tolažil jetnike. Z veliko ljubeznijo je posnemal Kristusa in živel po njegovem nauku. Mladi ljudje, ki so se pridružili Ignaciju Lojolskemu, so nekač let prej hoteli iti oznanjevat evangelij v Sveto deželo. Frančišek pa se je leta 1594 prostovoljno ponudil svojemu škofu, ki je iskal pridigarjev, ki bi spet pridobili za katoliško Cerkev okraj Chablais, ki je postal kalvinski.

To delo je bilo za duhovnike zelo naporno. Pozimi je bil v teh goratih krajih mraz. Poleg tega niso mogli dobiti primerne stanovanja in stalno so jih napadali sovražniki in jim stregli po življenju. V prvem stoletju verskih odpadov je bilo med katoliškimi

in protestantskimi verniki veliko nasprotje. Protestantje so o apostolskem delu duhovnikov v Chablaisu drugače mislili kot katoličani. Protestantski pisatelji, zlasti kalvinec Nigg, ki je bil sicer v svojih sodbah širokogruden, Frančišku ne priznajo uspehov. Katoličan M. Müller pa pravi, da jih je dosegel s svojo potrpežljivostjo, gorečnostjo spretnostjo in ljubeznivostjo.

Reinhold Schneider pripoveduje, da so ljudje občudovali odlične sposobnosti mladega duhovnika Frančiška. Brez dvoma je dosegel velike uspehe. Tega, da je vojvoda Savojski izgnal iz svoje dežele kalvince, ki so se mu upirali, Frančišek ni bil kriv. Z veliko potrpežljivostjo je miril razburjene duhove in poravnaval spore med katoličani in protestanti. Dokaz njegove velike ljubezni do tistih, ki so se ločili od Cerkve, je tudi to, da je šel štirikrat v nevarnosti za svoje življenje v Ženevo, da se tam pogovarja z Bezo, Kalvinskim naslednikom, o zveličanju v katoliški Cerkvi.

MODERNA POBOŽNOST

Škof je bil 20 let. Kakor Karel Boromejski v Milanu, tako je Frančišek v svoji škofiji vestno spolnjeval predpise in navodila tridentinskega koncila. Toda božja Previdnost mu je določila še važnejšo nalogo. Ženevski škof Frančišek je postal začetnik in učitelj nove moderne pobožnosti, ki naj vodi k svetosti tudi ljudi, kristjane med

svetom. Že 200 let prej je nastalo gibanje za novo, moderno pobožnost. Seveda je bila ta pobožnost moderna samo za tiste čase. Škof Frančišek je začel misliti na življenje duše vsakega posameznega človeka. Ta misel je že 200 let prej rodila čudovito knjigo „Hoja za Kristusom“. Ta knjiga in knjiga „Pobožno življenje“, ki jo je 200 let pozneje napisal sveti Frančišek Saleški, hočeta tudi kristjane, ki niso nič vedeli o prevelikem oboževanju človeka (humanizmu) in razkristjanjenju človeške družbe, napolniti z Bogom, z vero vanj in ljubeznijo do njega. V srednjem veku je imela vera velik vpliv na življenje posameznika, na življenje družin in vseh stanov. Polagoma pa so ljudje nehali gledati na življenje z lučjo vere. Tako smo prišli do velike duhovne praznine in do površne, pomanjkljive vere, v kateri živimo danes. Sveti ženeški škof se je tega dobro zavedal. Sveti Frančišek Ksaverij je utrujen od misijonskega dela dvigal oči v nebo, ženevski škof Frančišek pa je upiral pogled v svet, na katerem žive ljudje.

DUHOVNI ZDRAVNIK

Sveti Frančišek Saleški je bil za duše, žejne božjega življenja, sijajni zdravnik. O tem priča okrog 2000 pisem, ki jih je pisal osebam različnih stanov in poklicev. Med temi osebami so bile mlade žene, poročeni ljudje, prijatelji, ki so živel med svetom, duhovniki in redovniki. Pisal je gospé, katere

mož je hotel rešiti svojo čast z dvobojem. Dvema redovnicama priporoča, naj bosta prijazni, iskreni, ponižni, čisti in pogumni. Neki gospé čestita, ker ima najbolj vzornega in junaškega moža v Franciji. V pismu izjavlja, da je popolnoma razumljivo, da čelavec ne more biti ves dan v cerkvi. Pravi tudi, da negovanje las ni proti božji volji, če ženska oseba to ne dela iz slabega namena. Vsak mora vztrajati v svojem stanu, ker ga je vanj poklicala božja volja. O življenju v zakonu izjavlja: „Zakon je stan, ki zahteva več kreposti in več vztrajnosti kot drugi stanovi; to je življenje neprestane odpovedi.“ Svetost ni pravica samo tistih, ki beže pred svetom, ampak vseh kristjanov.

Frančiškovo srce je bilo polno krščanske človekoljubnosti, miline, ljubezni in razumevanja človeških slabosti. Vendar jih ni nikoli odobral. Sam pravi, da odločitve, ki jih ne spremlja srčnost, ne morejo preprečiti zla. Kadar je Frančišek reševal duše, je imel pred očmi vedno najvišji cilj. Sveto Frančiško šantalsko je z modrimi nasveti pripeljal do visoke stopnje popolnosti. Vendar pa je vse nasvete, ki jih je dajal za duhovno življenje drugim, vestno izvrševal tudi sam. Vse življenje se je odločno in vztrajno bojeval proti svojim napakam, zato je dosegel veliko svetost.

Gregor Mali

CERKEV

V DANAŠNJI

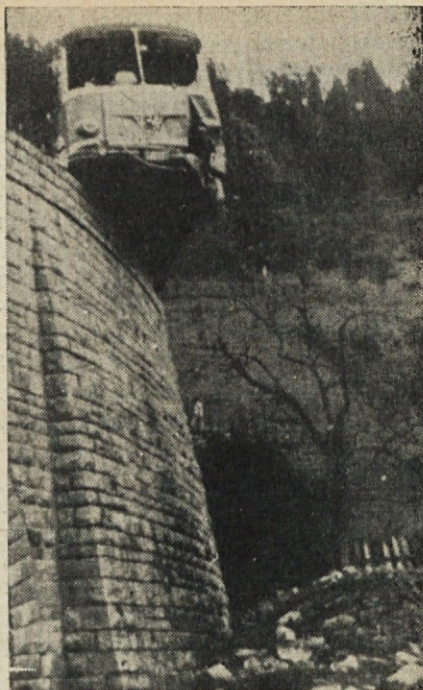
TEHNICNI

DRUŽBI

Ob razvoju in spremembah družbe se tudi Cerkev kot socialna ustanova po svojem človeškem elementu v zgodovini spreminja, v svojem bivanju, organizaciji, v svojem delu. Res je Cerkev od Boga, pa je tudi od sveta in v svetu, kot vanj vcepljena, da ga preobrazuje. Tako je nujno, da se prilagaja posameznim kulturam in rasam in narodom, pa tudi posameznim dobam v zgodovini človeške družbe.

Sociologija ugotavlja, da prilaganje socialnih ustanov vedno nekoliko zaostaja za razvojem družbe. To velja tudi za Cerkev. Da se pospeši ta korak Cerkve ob velikih spremembah moderne družbe, je bil sklican zadnji koncil, ki mu je prav to bil glavni namen.

Ob potrebni adaptaciji Cerkve moderni družbi se pojavljajo raz-

lični problemi. Oglejmo si nekatere ob glavnih značilnostih današnje družbe, ki tu upoštevamo tele: 1. lokalno giblјivost in premikanje prebivalstva; 2. povezavo družbe po modernih obveščevalnih sredstvih; 3. specializacijo socialnih funkcij; 4. socializacijo družbe.

LOKALNA GIBLјIVOST PREBIVALSTVA

Potrebe današnje industrijsko-tehnične družbe so nakopičile prebivalstvo v velikih skupnih središčih modernih mest in velemest. V naslednjem imamo pred očmi predvsem to, urbano okolje.

Te mase ljudstva danes lokalno niso vezane, kot je bilo včasih. Prej, v stari predtehnični družbi, so ljudje bili tesno navezani na ozemlje, ki so od njega živeli, in na kraj, kjer so bivali. Od ostalega sveta jih je ločila morda že narava sama po teže prehodnih mejah: gorah, vodah, močvirjih... Tudi če bi tega ne bilo, pa je bila oddaljenost, ki je pri tedanjih prometnih sredstvih ni bilo lahko premostiti. Če niso hodili peš, jim je bil na razpolago kot najhitrejšo sredstvo predvsem le konj.

Danes prejšnje meje odpravlja in ljudi med seboj povezuje in vedno bolj enoti v eno samo veliko življenje sveta moderni promet. Morski promet se je v naši dobi močno izpopolnil, suhozemski in zračni promet pa je preko železnice in avtomobila doživel v novejšem času pravo revolucijo z modernim letalstvom. Z reakcijskim letalom v nekaj urah moreš obiskati dežele, ki so bile prej oddaljene za mesece potovanja ali celo nedostopne. In ta promet, ki se tehnično in organizacijsko vedno bolj izpopolnjuje, tudi vedno bolj narašča po obsegu. Potujejo preko vsega sveta ne le poslovno (politiki, diplomati, gospodarstveniki, kulturniki), ampak tudi množice turistov; živimo v dobi turizma.

Tudi če gledamo posamezne pokrajine, mase ljudstva danes krajevno niso vezane, ampak so v stalnem premikanju. Spreminjajo

kraj stanovanja, dnevno hodijo drugam na delo, za razvedrilo in odpočitek ob nedeljah in praznikih in v počitniških mesecih si izbirajo različne druge kraje.

Spreminjanje stanovanja je zlasti veliko v USA, kar je — pravijo — zaradi preprostejšega uradnega postopka pri prodaji in kupovanju hiš in stanovanj.

Pa tudi v Evropi je to spreminjanje veliko. Primer iz zadnje dobe: Ko je Bruxelles v Belgiji imel okoli en milijon ljudi, je v desetih letih v mestu spremenilo kraj stanovanja okoli 750.000 oseb, t. j. povprečno skoro vsak dvakrat. Drug primer iz Belgije: V manjšem mestu je bilo zgrajenih sto novih hiš. Ob zasedbi teh novih stanovanj se je v resnici preselilo 800 družin. Izpraznjena stanovanja so namreč zasedle druge družine in je tako to sprožilo cel plaz stanovanjskih sprememb. In koliko se gradi danes novih stanovanj povsod! Ob tem se dogajajo preseljevanja, ki nanje ne mislimo.

Velike množice se dalje danes okrog mest vsak dan premikajo iz kraja stanovanja na kraj dela: v tovarno, v pisarno itd. To premikanje je zjutraj iz predmestij in dežele v mesto in zvečer obratno. To dobro poznamo in večkrat na poti trdo občutimo v našem velikem Buenos Airesu.

Primer: Že pred desetimi leti so ugotovili za Chicago, da je v nekem okraju, kjer je stanovalo čez noč le pet tisoč prebivalcev, tam

čez dan živelo in delalo skoro milijon ljudi (900.000).

Velike premike prebivalstva spet prinese konec tedna in počitniški čas. Za Pariz so že pred desetimi leti ugotavljali, da je ob binkoštnih praznikih zapustilo mesto nad dva milijona ljudi. V dveh počitniških mesecih, juliju in avgustu, so v Franciji znašale turistične mase 23 milijonov oseb. Za Anglijo ugotavljajo, da 60% vsega prebivalstva o počitnicah preživi na drugem stanovanju, kot pa je bilo čez zimo.

POSLEDICE V CERKVI

Te spremembe in posebnosti današnje družbe upoštevajo v svoji dejavnosti civilne ustanove: vzgojne, ekonomske, politično-pravne. Upoštevati jih mora tudi Cerkev.

Glede tega poudarjajo današnji izvedenci v religiozni sociologiji, da je hud in škodljiv anahronizem, uporabljati in naobračati na urbano okolje stari pojem fare, vzet iz podeželskega življenja.

Fara je bila včasih in tako mora še biti na deželi, po ozemlju in po prebivalstvu točno določena in razmeroma nespremenljiva verska skupnost. Župnik je poznal svoje vernike osebno. Verniki so se udeleževali verskega življenja v domači farni cerkvi in predvsem ti verniki so veljali za dobre. Poznali so se splošno tudi med seboj in poznali dobro. Ob današnjem premikanju prebivalstva je družina morda imela že celo vrsto

župnikov in farnih cerkva. Nekdo je to stanje označil z besedami: Prej je župnik govoril: moji verniki..., sedaj pa vernik govori: moji župniki...

Včasih je vernik velikonočno dolžnost moral opraviti pri svojem župniku. Saj drugače tudi ni bilo mogoče. V današnji družbi ima veliko svobodo; ne le za velikonočno dolžnost, ampak tudi za nedeljsko službo božjo si poljubno izbira cerkev.

Prej so se farani med seboj dobro poznali. Sedaj v mestnem okolju tega ni. Vernik se v verskem življenju morda tudi namenoma podaja v anonimnost modernega življenja in obiskuje cerkev, kjer ga ne poznajo.

Prej smo govorili iz sv. pisma, da „pastir mora poznati svoje ovce“ in razumeli, da dušni pastir mora poznati svoje vernike individualno in globlje. Pri ogromnih mestnih farah današnje družbe in ob spremenljivosti prebivalstva to gotovo ni mogoče in tedaj tudi sv. pismo tega ne ukazuje. Zapisnik družin, kot so ga imele stare starišne župnije, je danes v takih mestnih razmerah nemogoč.

V današnjem verskem življenju v mestu meje župnije vedno bolj izgubljajo svoj pomen. Cerkveno-upravno jih Cerkev ohranja, pa ima pri tem velike težave, ko verniki tudi tu vedno bolj iščejo svobodnih poti, kot npr. pri izbiri župnije za krst ali poroko.

V nekaterih vprašanih prilagoditve so še težave in nejasnosti. Skušati pa v mestnem okolju oblikovati župnijo v stilu stare družbe, kot geografsko in socialno zaključeno enoto, neko vas v mestu, je danes prazno prizadevanje — pravijo moderni pastoralisti.

To naj nadomesti v verskem življenju povezanost vernikov kot liturgičnega občestva okrog oltarja, evharistije. Od koder koli je kdo prišel v cerkev in čeprav se verniki med seboj ne poznajo, naj jih v nedeljo ob oltarju prevzame zavest in čustvo skupnosti, ne le duhovno in nadnaravno, ampak tudi psihološko in socialno.

Odtod pastoralna aktualnost in pomen modernega liturgičnega gibanja in za njim liturgičnih reform, ki jih je uvedel zadnji koncil. Se nanašajo na obliko liturgičnega prostora, na oltar, liturgični jezik, obred — in omogočajo ostvaritev liturgičnega občestva.

Taka liturgična skupnost je bolj čisto religioznega značaja, kot pa župnija stare družbe. Tu je povezava na čisto religioznih osnovah, ki gre preko vseh socialnih razlik, ki so bile v župniji starega stila, kjer so se ljudje med seboj dobro poznali.

Taka farna liturgično-evharistična žarišča naj sestavljajo Cerkev, skrivnostno Telo Kristusovo, v današnji tehnični družbi.

Nov pastoralni problem, ki ga prinaša moderna družba v premi-

kanju prebivalstva, je dušno pastirstvo med turisti.

Za kaj tu gre, naj nam pokaže tale primer iz Argentine: Kaj je z milijoni turistov, ki prihajajo iz Buenos Airesa in iz drugih krajev dežele vsako leto v počitniških mesecih januarju in februarju v morskno letovišče Mar del Plato? Ne bi bilo prav, da bi jih škof iz Buenos Airesa ne imel za svoje, ker so pač v Mar del Plati, ali da bi jih škof v Mar del Plati ne štel za svoje, ker so pač iz Buenos Airesa, in bi v tem oba šla tudi na počitnice.

Ugotavljajo, da je človek na počitnicah bolj dovteten za verske vplive kot pa sredi intenzivne stanovske zaposlitve.

Ne gre tedaj le za to, da se med turisti prepreči versko-moralna škoda. Nudijo se lepe možnosti izrednega dušnega pastirstva po verskih tečajih, predavanjih in drugih prireditvah, poleg seveda primerno prirejene nedeljske službe božje in pridiganja.

Škofa iz Buenos Airesa in Mar del Plate moreta po dogovoru veliko dobrega storiti za te vernike na počitnicah, ki jima bodo hvaležni. Seveda za dušnopastirsko delo tedaj ni počitnic.

Temu problemu v modernem svetu Cerkev posveča vedno več pozornosti.

Dr. Franc Gnidovec

ZLATO VEČNEGA JUDA

Hugo Wast

Adalid je imel misel, katere ni zaupal nikomur in ki je k sreči tudi nihče ni uganil.

Ramova hčerka je vsak dan dobivala od njega zaboje zlata v papirah ali v novcih, ki so jih topili v kraljevi vodi ali pa talili v pečeh. Zlato se je spet pokazalo, ko so stresali vsebino talilnikov v kalupe, pod določenimi oblikami, bodisi v nitkah, bodisi v luskah, bodisi v lesketajočih se zrnih, ki so se ločila od zmesi. Včasih je bilo to zrnje rdečkasto, podobno zdrobljenemu bruscu, ki ga je učenjak zaničljivo mešal v kot, ker se ni hotel muditi s tem, da bi ga bil čistil.

To zrnje so obiskovalci večkrat začudeno pobirali in ga odnašali domov ter ga potem takoj prodajali po men'alnicah.

Adalid se je smehljaj in mislil: "Včeraj me je reklama za umetno zlato veljala pet tisoč pesosov. Jutri bo veljala deset tisoč. Prava reč! Moj načrt je vreden sto tisoč milijonov!"

In pošiljal je svoji mladi zaveznici zlato še naprej, denarstvo Kahala pa je začelo bolehati.

Nekega dne je Julius Ram poklical hčerko k sebi, jo pogledal od nog do glave, potem pa ji je dejal:

"Uresničil sem največjo iznajdbo v zadnjih stoletjih. Tule pa sem bral, da se v tisku Združenih držav in v evropskem tisku še zmeraj vzdržuje trditev, da je vse to ogromna potegavščina."

"To so Kahalovi listi," je odvrnila Berta jecljaje.

"Tako mislim tudi jaz. A povedati ti moram, da sem včasih tudi jaz dvomil."

"Ta izum je prinesel veliko ljudem na stotine milijone zaslužkov. Gre za velikanske koristi! Meni pa gre za največjo korist v življenju, da dokazem pred svetom, da je moj postopek čist in pošten."

"Razumem: gre za tvoje ime, za tvoj sloves."

"Ali je delavec, ki si mi ga pripeljala, čisto zanesljiv?"

“Da, papa. Odgovarjam zanj.”

“Kje si ga spoznala?”

“Delal je pri nekem dnevniku. In da ti povem, hodil je za mano in me hotel vzeti. Zame je sposoben vsake žrtve.”

Ram je odgovoril:

“Kakor želim, da bi bilo tako, vendar sem sklenil, da uredim kje drugje drugo delavnico, da potrdim svoje poskuse pod nadzorstvom znanstvenikov, ki bi bili radi priče temu postopku.”

“Prav imaš,” je odgovorila Berta.

“V tisto delavnico ne bo imel dostopa nihče kakor jaz in ti, moja najzvestejša sodelavka.”

Dekle je čutilo, da mu lica gore.

“In rečem ti, če bom odkril prevaro...”

“Od kod naj pride prevara? Ta delavec je prišel sem, ko si bil prvič že spremenil baker in živo srebro.”

“Da, spominjam se. Zdi se mi pa le, da kovine včasih prenašlo zore, kar nasprotuje prejšnjemu počasnemu postopku.”

“To je zato, ker je projekcijski prah, ki ga izdeluješ zdaj, desetkrat močnejši, kakor je bil tisti, ki si ga uporabljal prej.”

“Da, res je. Vendar rajši smrt kakor sramoto.”

“Če bom odkril prevaro jaz, je sicer to zame smrt. Smrt v smešnosti, a ne v sramoti! Zato rajši vidim, da jaz nadzorujem poskuse, preden bom svoje navodilo sporočil svetu.”

Te besede so Berti zaprle usta. Prijela jo je skušnjava, da bi se vrgla očetu okrog vratu in bi pri-

znala svojo krivdo, preden bi jo oče odkril.

Vsa obupana je govorila z Adalidom, ki pa jo je pregovoril, naj komedijo nadaljuje. Nekega dne bo Julius Ram sam blagroval prevaro, ki je rešila človeštvo.

Berta je še naprej brodirala pristno zlato z nepopisnimi alkimistovimi mešanici. Toda vsak trenutek je čutila v sebi strah, kakor na smrt obsojena.

Ne! Oče se ne bi nikdar potolažil, nikdar ji ne bi odpustil strahotne smešnosti, v kateri se bo končala njegova učenjaška pot...

Povedala je o svojem obupu Mauriciu Kohenu. Da bi lahko govorila, ne da bi jo učenjak presenetil, sta se dobila neko popoldne na samotni cesti blizu obale. Ljubila je Mauricia Kohena. To je bila ljubezen brez svetlobe, brez upanja, ki se bi uporabljala sama kakor obljubljena sveča na oltarju, če bi ji Gospod naklonil dve stvari, za katere ga je prosila: da bi ji oče odpustil prevaro in da bi Mauricio Kohen zapustil sinagogo in se spreobrnil h katoliški veri.

Nekega dne je oče spet začel govoriti o tistem delavcu, ki ga je ona pripeljala v delavnico in ki je tako razumen.

“Midva nisva siromaka. Obogatlila sva veliko ljudi. Jaz bi bil lahko najbogatejši človek na svetu, če bi mi bogastvo delalo kaj skušnjav. Če te ima rad, zakaj se ne poročiš z njim?”

“Ne bom se nikdar poročila. Nočem te zapustiti.”

“Kaj pa, ko mene ne bo več?”

“To bo preteklo še dosti let. Jaz bom tedaj stara in se bom umaknila v samostan, da plačam dolg, ki sem ga naredila pri Gospodu.”

“Kaj si ga prosila, da si mu obljubila toliko?” jo je vprašal, jo pobožal in se nasmehnil.

“Ne morem ti povedati!”

To se je primerilo tisti dan, ko je šla na dogovorjeno mesto. Prišla je tja, prezgodaj, sedla na samotno klop in zdelo se ji je, da je tisoč milj daleč od sveta, katerega je pretresla v temeljih.

Prišla je sem po cestah, ob katerih so se širili vrtovi. Stene in balkoni so bili pokriti s cvetočimi venci. Ko je stopila v drevored, ki je bil senčnat in samoten, in ki je na koncu imel majhno pristanišče, kjer je tekla črta, ki je ločila reko od obzorja, se ji je zdelo, da je stopila v palačo, ki čaka kralja.

Godba, prava godba njene duše, je zazvenela šele v gozdnem molku. Ta senčnata cesta ni držala nikamor in ni človeka nikamor pripeljala. Po tleh je ležala še zmeraj preproga listov tobačne barve, ki so ležali tam od pretekle jeseni. Vlaga je bila porjavila debela. Nekaj vej je bilo golih, čeprav so bile že pokrite z nežnim brstjem. Med njimi je bilo mogoče videti nebo. Snopi svetlobe so rezali sveže, prosojno listje in sejali na zemljo zlate kolobarje.

Molk je bil globok. Zdel se je še bolj vzvišen, kadar je človek zaslišal v zvoneh vejah udarec. Kljuval je splašen golob, morda vrabec, ki ga je razburilo sonce.

Od nikoder ni dahnil niti pihljaj.

Novo listje se je v miru predvečerja po molčečem dnevnem delu zazibavalo v sanje.

Berta je začutila, da ji po licih teko solze in začelo jo je biti sram, da je tako šibka. Ni pogledala človeka, ki ga je začutila ob sebi.

Vedel je, zakaj joka in ji nežno rekel:

“Zakaj ne najdem besedi, ki bi vam jih rad povedal, kadar sem blizu vas?”

Odgovorila mu je:

“Meni je prav tako. Vso noč sem mislila o toliko stvarih, zdaj pa se ne domislím ničesar.”

Nadaljeval je:

“Zakaj se mi tisto, kar je tako lahko, kadar premišljam daleč od vas, zdi zdaj nemogoče in nesmiselno, da me je vsega sram?”

“Ali vas je sram priznati, da me nimate radi?”

Pri teh besedah je pogledala delavca svojega očeta. Čelo so mu mračile misli na lastni rod.

“Če vas imam rad! Oh, če vas imam rad!”

“Kadar človek pove isto reč dvakrat, je to zato, ker ni več tako trdno, kakor če bi jo povedal enkrat samkrat.”

“Ali to res verjamete?”

Odgovorila mu je otožno:

“Človek čuti potrebo, da bi kričal tisto, kar je nehal čutiti. Imate polno posla in skrbi, a jaz nisem temu vzrok.”

“Kaj veste!”

“Nisem... In bi ne bila rada!”

“Potem vas nisem jaz nehal ljubiti, marveč vi mene!”

Ni se dala motiti in nadaljevala je s sladko žalostjo v glasu, v gibih, v pogledih. Toda njena volja je bila hladna in ostra kakor sekira.

“V tistem dragocenem pismu, ki ste mi ga nekoč pisali in...”

“Zakaj se obotavljate? Povejte!”

“In ki ga vem na pamet!” je vzkliknila in skoraj ihtela. “V tem pismu so bile besede: ‘Toliko reči naju loči. Ena je nepremagljiva: vera. Jaz nisem človek vaše vere, ne vašega rodu in se ne bom mogel spremeniti; vi pa tudi ne?’”

“Res je!” je vzkliknil z nagubanim čelom.

“Da! In ko bo to nehalo biti res, bo nekaj drugega, kar naju bo ločilo prav tako močno.”

“Ne razumem, kako bi to moglo nehati biti res.”

“Če bi vi nekega dne... Ne! Danes nočem govoriti o tem.”

“Ne moreva govoriti o ljubezni”, je odgovoril Mauricio, “ker mi ne verjamete. Ne moreva govoriti o veri, ker je vera tisto, kar naju najbolj loči. O čem bova potem govorila?”

“Govorite mi o tem, kar vas tare in kar vam mrači čelo kakor črn pas.”

“Posli!”

“Posli vas tarejo, vas, najbogatejšega človeka na svetu, ki je v šestih mesecih spravil v svoje roke večino bogastva svojih nasprotnikov?”

Pogledal jo je presenečeno.

“Kaj vas zanima, da bi poznali moje posle?”

“Da. Če vas to včasih tare, bi vam jaz morda mogla breme olaj-

šati. Ali nisem tega storila že več kakor enkrat samkrat?”

“Vam dolgujem vso veličino, ki ste jo prej opisovali. Res, vse to me tare. Bojim se, da sem zagrešil hudo napako. Bojim se zlasti, da sem Meyerbeere potegnil v največji polom vseh vekov?”

“Zakaj se bojite? Kakor ste mi povedali, je vaša hiša pokupila za smešno ceno več kakor pet sto ton zlata. Že se širijo poročila, da umetnega zlata ni. Torej bo začelo dobiti vrednost tisto, ki ga imate vi. To zlato bo postalo največje bogastvo, ki ga je kdaj združila ena sama roka. Kaj vas torej vznemirja?”

“Vznemirja me Adalidova skrivnost.”

“Kaj ima Don Fernando kako skrivnost?”

“Nedvomno! Ali vam ni prišlo še na misel, da bi začeli kaj sumiti? Zakaj ni storil tako kakor jaz? Zakaj se ni okoristil s padcem zlata, da bi napolnil svoje blagajne s tistim zlatom, ki bo zdaj poskočilo v ceni?”

“Ne vem!” je odgovorila Berta odkritosrčno.

“Vi ste mi zaupali prvo skrivnost. Čudno je, da ne veste za drugo... Berta, razloži mi, zakaj Adalid ni kupoval zlata in zakaj ne taji, da je svet potegnil?”

Mauricio je stisnil dekletu roko in ga trdno pogledal. Večer se je spuščal na zemljo in v Bertinih očeh je bila senca.

“Ne vem!” je spet dejala. “A česa se bojite?”

„Vsi denarniki na svetu bi bili na mojem mestu storili kakor jaz: razmetali bi bili svoje imetje do zadnjega beliča in se polastili zlata, ki so se ga ljudje otresali za nore cene. Vsi bi bili storili tako kakor jaz...”

“No?”

“Zdaj pa mi vedenje tega starega bančnika vzbuja dvome. Če on ni kupoval zlata, ga ni zato, ker sluti in ve, da zlato ne bo nikdar več veljalo toliko, kolikor je veljalo nek-daj...”

Berta je čez trenutek zamišljene-ga molka odgovorila s sladkim, otož-nim nasmehom:

“Vera ni več edina reč, ki naju loči. Ločijo naju tudi posli, ki jih moja uboga glava komaj razume.”

Mauricio je obmolknil v težkih mislih.

“Takoj bo noč!” je vzkliknil ne-nadno in vstal. “Moram...”

Zdelo se je, da se je nenadoma vrnil iz daljnih krajev.

“Oprostite, truden sem in ža-losten.”

“Vidim in se ne pritožujem... Zbogom, Mauricio!”

“Ta beseda mi ne ugaja. Zdi se mi, kakor da gre za večno slovo. Re-ci mi kaj drugega.”

Začela je stopati po zapuščeni ce-sti proti zahodu, ne da bi mu odgo-vorila.

“Hočete, da vas spremljam?”

“Bodite tam, kjer ste!”

“Poglej! Povsod je luč,” je vzklik-nila in pokazala na zastave mraka, ki so se vile v krošnjah dreves, okrog stolpov, v podbleskih oken. In pono-

vila je tisto besedo, ki je on ni ma-ral slišati:

“Zbogom!”

Ni potrebovala njegove družbe, ker so jo preganjali njegovi prividi; ne druge luči kakor tiste, ki ji jo je prižgal v duši on.

Odšla je, ne da bi bila krenila z glavo; grizla si je ustnice in oči so ji polnile solze...

Oče in ona sta se vrnila v hišo ob Lezamskem parku. Dobila je očeta, ko je gledal svoj athanor, kate-rega je razbil s kladivom.

Na mizici je kladivo, orodje uni-čevanja, obteževalo nekaj papirjev.

Julius Ram se je grenko na-smehnil hčeri.

„Čakal sem te ves večer... Ča-kala sva te gospod Adalid in jaz. Pred četrť ure je odšel...”

„Kdo je storil to?“ je vprašala.

„Jaz... Sedi... Ali si trudna? Poslušaj me!”

„Papa! Ali si bolan? Ti si razbil athanor?”

„Pomiri se. Sem zdrav in pri razsodnosti. Trudna si. Sedi in pre-beri, kar sem pravkar napisal in kar bo jutri izšlo v vseh dnevnikih sveta.”

S tresočo se roko je Berta dvig-nila kladivo, razgrnila papirje ter jih začela brati sama zase.

„Beri na glas!”

„V imenu Očeta, Sina in Svetega Duha, v katerega verujem in ki ga kličem za pričo, da govorim resni-co, priznavam prevaro, katere žrtev je bil svet, zakaj njena prva žrtev sem bil jaz sam. Bo šč

NOVICE IZ SLOVENIJE

Premik prebivalstva v ljubljanski nadškofiji. Ljubljanska nadškofija je razdeljena na 19 dekanij. Zanimiv je narastek oz. padec prebivalstva v posameznih dekanijah.

Dekanija Ljubljana mesto je imela leta 1917 torej pred 50 leti 55.743 prebivalcev, leta 1967 pa jih je bilo 125.700.

Dekanija Ljubljana-okolica. Prebivalstvo je naraslo v neposredni okolici Ljubljane (najbolj Črnuče in št. Vid, nekaj manj Devica Marija v Polju, Rudnik in Brezovica) ter v gorenjsko smer proti Kranju (Pteska, Šmartin pod Šmarno goro). Korak z razvojem držita župniji Sv. Helena in št. Jakob ob Savi. Nekaj sta narasli župniji Sora in Sostro; malo tudi Sv. Katarina. Vse ostale župnije so na prebivalstvu izgubile. Župnija Ig je n. pr. imela leta 1917 660 ljudi, leta 1967 pa le 450.

Dekanija Radovljica. Prebivalstvo je v dekaniji zadnjih petdeset let naraslo za 50,7%. Župnija Bled n. pr. je imela pred petdesetimi leti 2035 prebivalcev, danes pa 4156. Na Jesenicah je bilo leta 1917 5.500 ljudi, leta 1967 pa že 11.000.

Dekanija Kranj je v 50 letih narasla za 76% prebivalcev. Največji porast je v Kranju. Tu je bilo leta 1917 3.600 ljudi, leta 1967 pa 12.000.

Dekanija Škofja Loka pa je v 50 letih po številu prebivalstva nazadovala za 3,5% prebivalcev. Razvila sta se dva centra: Škofja Loka (7.200 ljudi) in Železniki 1.200 ljudi.

Dekanija Kamnik je po številu prebivalstva narasla za 43,2.

Dekanija Moravče je izgubila za 26,9% na prebivalstvu.

Dekanija Litija je izgubila 5,4% prebivalstva. Narasla sta dva centra: eden okrog Litije in Šmartnega, drugi pa Kresnicah.

Dekanija Zagorje je narasla za 18,9% prebivalcev. Narasla sta dva centra: Radeče in Zagorje.

Dekanija Vrhnika le s težavo ohranja število svojega prebivalstva, saj je narasla komaj za 4,2% prebivalcev. V njej so se izoblikovali trije močnejši centri: Preserje, Vrhnika (7978 ljudi) in Dolenji Logatec.

Dekanija Cerknica je izgubila za 28,2% prebivalcev. Edino župnija Unec je skoraj ohranila prvotno število prebivalcev (883). Prav vse ostale župnije pa so močno upadle na prebivalstvu. Cerknica je n. pr. imela 4185 prebivalcev, leta 1967 pa le še 3000.

Dekanija Ribnica je v vseh župnijah izgubila na prebivalstvu. Prebivalstvo je upadlo za 30,5%; edino župnija Ribnica skuša ohraniti isto število prebivalstva, kakor ga je imela pred 50 leti (1917 je bilo 5170 ljudi, leta 1967 pa 6103).

Dekanija Kočevje je izgubila 38,2% prebivalstva. O pastoračiji je mogoče govoriti samo za župniji Kočevje (8863 ljudi) in Stara cerkev (1544 ljudi).

Dekanija Višnja gora je izgubila za 4,4% prebivalcev. V gornjem delu dekanije se je izoblikoval močan center okrog Grosuplja (3600 ljudi) in Šmarja (3290). Vse ostale župnije so sorazmerno močno upadle na prebivalstvu.

Dekanija Žužemberk je ena od dveh dekanij, ki je v vseh župnijah izgubila na prebivalstvu (druga je Ribnica). Izgubila je 38,0% prebivalstva.

Dekanija Trebnje je izgubila za 20,8% prebivalcev.

Dekanija Leskovec je izgubila za 13,5% prebivalstva.

Dekanija Novo mesto je po prebivalstvu narasla za 3,8%. Največji porast je v Novem mestu.

Dekanija Črnomelj je izgubila prebivalstva za 31,7%. Narasla je po številu prebivalstva samo župnija Črnomelj (6000 ljudi).

Redovni provinciali — izvolitev. P. Anton Fostač, DJ, je bil imenovan od p. generala za provinciala Hrvatske provincije Družbe Jezusove, pod katero spada tudi Slovenski distrikt D. J.

P. Marijan dr. Žugaj, OF Conv., je bil ponovno izvoljen za provinciala minoritske provincije. Sedež provincije je v Zagrebu.

P. Marijan Valenšak, OFM, je bil ponovno izvoljen za provinciala slovenske frančiškanske province Sv. Križa v Ljubljani.

Brahmsov Requiem v ljubljanski stolnici. Natančno pred 100 leti je veliki skladatelj Brahms napisal Requiem v spomin svoji umrli materi. Za svoje delo pa ni uporabil liturgičnega besedila črne maše kakor Mozart in Verdi, temveč nekatere odlomke iz sv. pisma, ki govore o smrti, človeški usodi in budijo vero ter upanje v večno življenje.

To skladbo, ki spada med najboljše tovrstna dela in najvišje dosežke človeškega duha, je občutno in pietetno zapel stolni cerkveni zbor v nedeljo, 3. novembra zvečer ob spremljavi mogočnega orkestra in pod vodstvom prof. dr. Mirka Cudermana.

SLOVENCİ PO SVETU

Madagaskar

V začetku oktobra se je misijonar g. Ivan Štanta vrnil v svoj misijon v Isoanali na Madagaskarju. Med počitnicami je bil na obisku med domačimi in rojaki v Gorici.

Trst — novi dom

V nedeljo, 24. novembra je bil blagoslovljen in odprt slovenski katoliški dom pri fari sv. Ivana v Trstu.

Trst — koncert

9. novembra je bil v Kulturnem domu koncert ljudskih pesmi mešanega pevskega zbora „Jacobus Gallus“.

Gorica — slovenski spovednik

Po odhodu p. Fidelisa iz Gorice v Švico Slovenci niso imeli spovednika. Vodstvo kapucinskega reda so zaprosili, da bi bil namesto njega na-

meščen v Gorico slovenski duhovnik, ki bi popolnoma obladal jezik in bil Slovenec na razpolago. Imenovan je bil p. Ciril, do sedaj župnik v Kroneberku pri Gorici (Slovenija).

Gorica — „Pastirček šte. 2.“

V novembru je izšla 2. številka otroškega mesečnega lista „Pastirček“ (XXIV. letnik).

Gorica — IV. tabor

IV. tabor slovenske mladine v zamejstvu je bil 13. in 14. julija v Gorici. Pripravili so ga: Slovensko kat. akademsko društvo v Gorici, Koroska dijaška zveza v Celovcu in Slovenski kulturni klub v Trstu.

Kanada — Baraga v angleščini

Dr. Rudolf Čuješ, profesor sociologije na univerzi sv. Frančiška Ksaverija v mestu Antigonich, pro-

vinca Nova Scotia v Kanadi je napisal knjigo o Baragi v angleščini. Obsega 116 strani z več slikami. Izdala jo je omenjena univerza. Nekaj dokumentov je objavljenih tudi v francoščini.

Slovenski dan v Torontu

Deveti slovenski dan so rojaki v Torontu priredili 28. julija. Letošnji je bil posvečen dvajsetletnici, odkar so se Slovenci po drugi svetovni vojski naselili v Kanadi, si v njej obnovili življenje v svobodi ter poskrbeli za versko, organizacijsko, kulturno in gospodarsko rast slovenske skupnosti.

ZDA — nova maša

V župniji Sv. Vida v Clevelandu je imel novo mašo Tone Sršen. Novomašnik je po rodu Domžalčan, kjer so živeli njegovi starši do konca druge svetovne vojne ter se l. 1950 naselili v ZDA. V ljudsko in srednjo šolo je hodil v Clevelandu, bogoslovje je pa študiral v St. Mary's Seminary. Novomašniku želimo mnogo milosti v začetem poklicu.

Avstralija — Baragov kip

Slovenska skupnost v Melbournu je imela 21. julija lepo slovesnost. V Baragovem domu so odkrili in blagoslovili soho škofa Barage ob stoletnici njegove smrti ter vogelni kamen na cerkvi svetega Cirilla in Metoda, ki je sredi gradnje. Slo-

vesnosti, na kateri je bilo okoli 400 Slovencev, se je udeležil melbournški nadškof Jakob Knox. Slavnostni govornik je bil p. Bernard Ambrožič, frančiškan.

Trst — smrt šolske sestre

9. oktobra je umrla v Trstu slovenska šolska sestra s. Urbana Gorup. Rojena je bila l. 1890 v Tomaju na Krasu. Od leta 1922 dalje je vršila vodilne službe v slovenskih provincah kot provincialka, vikarica in voditeljica raznih šol.

Pastirček št. ev. 1

Za oktober je izšla prva številka otroškega lista Pastirček, ki letos začneja 24. letnik izhajanja.

Goriška — izlet ministrantov

4. oktobra se je 80 mašnih strežnikov iz župnij goriške nadškofije odpeljalo z dvema avtobusoma v Štoblank, v Benečiji.

Misijon v Gabrjah pri Sovodnjah

V Gabrjah pri Sovodnjah (Gorica) je bil prvi župnijski misijon od 13. do 20. oktobra.

Gorica — Podgora

Tu so 6. oktobra imeli lepo uspešno rožnovensko procesijo. Praznični govor o rožnem vencu je imel g. Gašper Rudolf, župnik v Mirnem.

SVETOVNE NOVICE

Nov način romanja

600 fantov in deklet v starosti od 15 do 25 let je po 12 različnih poteh hodilo osem dni in se združilo v kraju Ancecy v francoski Savoiji. Med udeleženci te poti, ki jo je organiziralo združenje „Pax Christi“, so bili udeleženci iz devetih držav. Za sklep je imel za vse udeležence letošnje „mednarodne poti“ krajevni škof sv. mašo v mestnem parku.

Težave zedinjenja

Pravoslavni patriarh Atenagora je izobčil iz cerkvene skupnosti šest opatov pravoslavnih samostanov na gori Atos v Grčiji. Nasprotovali so patriarhovemu delu za edinost kristjanov. Parlament meniške republike na Atosu je naprosil patriarhovega prijatelja opata Dionizija za posredovanje. Če to ne bo uspelo, se bodo samostani razdelili. Eni bodo še priznali Atenagora, drugi pa atenskega nadškofa, ki je ločen od Carigrada.

Redovnice v Vatikanu

V vatikanski državi dela 51 redovnic: nekaj jih je v knjigovodstvu, nekaj v bolnišnici, nekaj v knjigarni,

nekaj v laboratoriju za gobeline, nekaj v oblačilnici. Tri gospodinje papežu, 7 jih je v nemškem duhovniškem zavodu, 10 usmiljenk pa vodi zavod sv. Marte.

Katoliški radio v Braziliji

Te dni je začela oddajati posebna katoliška radio-oddajna postaja, ki se imenuje „Radio educadora san José“. Priprave so trajale pet let. Nekaj stroškov je pokrila tudi sv. oče Pavel VI.

Nov škof — misijonar

Škof iz kraja Nicastro v Kalabriji v Južni Italiji se je odpovedal svoji službi. Odločil se je, da gre misijonarit v misijonske kraje Brazilije.

Duhovniki volijo škofa

Poljski škof Jan Jaroševič iz Kielc (Varšava) je naprosil svoje duhovnike, da izberejo imena treh duhovnikov, ki jih bo predložil sv. sedežu za imenovanje pomožnega škofa. To je na Poljskem prvi primer sodelovanja duhovnikov pri izbiri novega škofa.

Diakoni na Tirolskem

V Innsbrucku (Tirolska) so se odločili, da uvedejo diakonat kot stalno cerkveno službo. Izbrali bodo primerne in zgledne moške, ki imajo vsaj 35 let ter jih izšolali v posebnem tečaju za določene naloge v cerkveni skupnosti.

Marija na Jasni gori

Založba Seeman v Leipzigu v Vzhodni Nemčiji je izdala knjigo s 110 izbranimi slikami poljskega Marijinega svetišča na Jasni gori (Čenstohova). Priredil jo je umetnostni zgodovinar Herman Weimer.

Dunajski bogoslovci

V prvi letnik dunajskega bogoslovja (Avstrija) se je prijavilo 29 absolventov srednjih šol. To število je zelo razveseljivo, če pomislimo, da jih je v 2. letniku 13, v 3. letniku 13, v četrtem 9, v petem 8, v šestem 12.

Papežev šotor v Biafri

Pavel VI. je poslal v Biafro kisikov šotor, ki so ga lani postavili za njegovo operacijo v Vatikanu. Vse priprave so sredi oktobra odpekljali z letalom v Santo Tomé, kjer postavljajo bolnišnico za ranjence in begunce te nesrečne dežele.

Dar svetega očeta

Za obnovitev starodavnega samostana sv. Marije v Zadru je po apostolskem delegatu nadškofu Cagni sv. oče Pavel VI. prispeval 10.000 dolarjev. Samostan je bil razrušen med zadnjo vojno.

15% kristjanov

Danes se priznava na svetu h krščanski veri 29% prebivalstva. Ob

koncu tega stoletja pa bo to verjetno le 15% ljudi na svetu, ker se poganska ljudstva in ljudstva drugih ver tako silno množijo. To je povedal pastor Lohman na protestantski konferenci o misijonih v Nemčiji.

So romanja dobra?

250 voditeljev romanj, duhovnikov in laikov 15 narodov, je na kongresu romarskih voditeljev v francoskem mestu Poitiers od 21. do 25. oktobra razpravljalo o učinkih romanj na spreobrnjenje.

Paralitični v Lurdu

V začetku oktobra so romali v Lurd bolniki, ki jih je zadela otroška paraliza. Iz Francije jih je bilo dva tisoč, tisoč iz drugih dežel. Bolnike je spremljalo dva tisoč oseb.

750-letnica škofije

Škofija Seckau-Graz (Avstrija) praznuje 750-letnico obstoja. Sv. oče je škofiji poslal posebno pismo, v katerem čestita za ta izredni jubilej.

MOLITVENI NAMEN

Splošni: Da bi vsi ljudje sodelovali pri utrjevanju miru v duhu medsebojnega bratstva in v spoštovanju do drugih narodov.

Za domovino: Če hočemo Slovenci, da nas bodo drugi narodi spoštovali, moramo tudi sami do njih biti spoštljivi. Molimo za to krepost pravičnosti in ljubezni.

MED NAMI V ARGENTINI

Zaključek v slovenskih osnovnih šolah. V prvi polovici meseca decembra so slovenske osnovne šole zaključile svoj pouk.

V šolskem letu 1968 so bile med nami v Argentini osnovne šole v tehle krajih: Buenos Aires, Morón, Ramos Mejía, San Justo, San Martín, Slovenska vas, Hurlingham, San Miguel, Carapachay, Mendoza, Miramar in Bariloche.

V Jegličevi šoli v Buenos Airesu, kjer je bilo 22 otrok, so poučevali: ga. Marijana Batagelj, g. Jurij Rode, gdč. Terezika Marn. Telovadbo sta imeli na šoli gdč. Maruška Batagelj in gdč. Lučka Pavšer.

V Rožmanovi šoli v San Martinu je bilo 126 otrok. Poučevali so: gdč. Katica Kovač, g. župnik Gregor Mali, gdč. Saša Hartman, ga. Terezija Marinšek, g. Boris Pavšer, gdč. Nina Pristovnik. Za telovadbo pa g. Marijan Jesenovec, gdč. Marija Zorec in g. Pavle Dimnik.

V Prešernovi šoli v Moronu so poučevali: gdč. Mija Markež, g. župnik Matija Lamovšek, ga. Marija Geržinič, ga. Vera Zurec in g. Pavle Rant. Telovadbo so poučevali: gdč. Rožica Esih, gdč. Marija Urbančič, gg. Franci Klemenčič, Pavle Fajdiga, Tomaž Debevec in gdč. Zofija Pograjc.

V Balantičevi šoli v San Justu, kjer je bilo v šolskem letu 1968 115 otrok, so poučevali: gdč. Angelca Klanšek, g. dr. Alojzij Stare, gdč. Kati Cukjati, gdč. Marjanka Furlan ter gdč. Terezka Osojnik. Petje je poučevala gdč. Marija Tomaževič. Telovadbo pa: gdč. Nežka Furlan, g. Franci Plesničar, gdč. Marjanka Furlan in gdč. Terezka Osojnik.

Baragova šola v Slovenski vasi je štela 103 učence. V njej so poučevali: ga. Zdenka Jan, g. vikar Janez Petek CM., g. Franc Reberšak CM., ga. Marjeta Stariha, gdč. Mimi Bokalič, gdč. Slavka Urbanija, gdč. Marija Stanovnik. Telovadbo so učili: g.

Franci Sušnik, gdč. Marica Sušnik, gdč. Mari Žitnik, gdč. Jelka Romé, gdč. Adrijana Mažgon.

Slomškova šola v Ramos Mejiji je imela 125 otrok. Poučevali so: ga. Vera Holosan, g. dr. Alojzij Stare, gdč. Renata Sušnik, gdč. Vladi Brula in g. Franček Breznikar. Petje je poučeval g. Tine Selan; telovadbo pa gdč. Marjana Hribar, g. Tine Javoršek, gdč. Neda Vesel in g. Matija Lazar ter brata Habat.

V Barilochah je bilo 21 otrok. Poučevali so: prof. Zora Grzetič, ga. Milena Arko, ga. Lučka Jerman in gdč. Voljica Habjan.

V Miramaru je bilo le 6 otrok. Poučevala sta g. župnik Boris Koman in ga. Anica Gornik.

V Jurčičevi šoli v Carapachayu je bilo 49 otrok. Poučevali so g. Aleksander Pirc, g. Matija Borštnar, gdč. Vika Homan, ga. Milka Pezdirc, gdč. Mojca Pirc (telovadbo) in g. Edi Škulj.

Šola v Hurlinghamu, kjer sta poučevala gdč. Anica šemrov in g. Jurij Rode, je imela 18 otrok.

Slovenska šola v Mendozi, ki jo vodi gdč. Lenčka Božnar, je imela 28 otrok. Verouk je poučeval g. Jože Horn, petje pa g. prof. Božo Bajuk.

V šoli v San Miguelu, ki je imela 9 otrok, sta poučevala gdč. Mija Markez in g. p. dr. Alojzij Kukovica.

V Berazateguiju je bilo v šolskem letu 1968 14 otrok. Poučevali so: g. Jože Guštin, g. Franc Vitrih, ga. Cilka Pucko, gdč. Jelka Pucko in gdč. Marija Pozelnik.

Skupno je bilo torej v slovenskih šolah v Argentini v šolskem letu 1968 636 učenk in učencev.

Prvo sveto obhajilo slovenskih otrok v Buenos Airesu. V nedeljo, 1. decembra, je bilo v Slovenski hiši prvo sv. obhajilo slovenskih otrok. Sv. mašo je daroval g. msgr. Anton Orehar. Pri maši je pel mladi „Gallus“, ki ga vodi g. Tine Selan. Na harmonij pa je igral g. štefan Drenšek. Vseh prvoobhajancev je bilo 70 in sicer iz Ramos Mejije 17, iz San Justa 14, iz San Martina 13, iz Morona 9, iz Carapachaya 9, iz San Miguela 3, iz Buenos Airesa 2, iz Hurlinghamu 2, iz Berazateguija pa 1. Prvoobhajancev iz Slovenske vasi, kjer je bilo prvo sv. obhajilo 8. decembra, pa je bilo 13.

Srednja šola — zaključek. 30. novembra je bil zaključek slovenske srednje šole. Zaključna proslava je bila v Slovenski hiši. Ob tej priložnosti je predaval g. arh. Jure Vombergar. V slovenski šoli, ki ima pet razredov, je bilo v šolskem letu 1968 136 dijakin in dijakov in sicer v Slovenski hiši v Buenos Airesu 103, v Slovenski vasi pa 29.

Poučevali so: g. ravnatelj Marko Kremžar, g. msgr. Anton Orehar, g. Franc Sodja CM., gdč. Elizabeta Mele, ga. Iva Vivod, gdč. Terezka Prijatelj, g. prof. Alojzij Geržinič, g. dr. Jože Krivec, g. Pavle Rant, g. Ruda Jurčec, g. Miloš Stare, g. Dušan Šušteršič, g. Lovro Jan, g. Jože Poznič, g. Tine Debeljak ml., g. Gale. Tajniške posle je vodil g. ing. Vivod.

Žegnanje v Slovenski hiši. V nedeljo, 24. novembra, je bilo v Slovenski hiši že tradicionalno žegnanje. Dopoldne je bila sv. maša za

raj. škofa Rožmana in za vse do-
brotnike Slovenske hiše. Na popol-
danskem programu pa so bile poleg
pozdravnih besed g. msgr. Antona
Oreharja, točke, ki jih je z velikim
uspehom pripravila naša mladina.
Nastopili so: akademiki z avdiiovi-
zualnim prikazom Slovenije, odhoda,
taborišč in življenja v Argentini; to
točko sta vodila gg. Tone Mizerit
in Andrej Fink; folklorna skupina
šolskih otrok je pod vodstvom gđč.
Terezke Osojnik izvedla tri ples; s
pevskimi točkami so nastopile de-
kleta iz San Martina (pod vodstvom
g. Pavšerja), iz Morona in iz Cara-
pachaya (pod vodstvom g. Jenka).
Dekleta iz Slovenske vasi pa so pod
vodstvom gđč. Adriane Mažgon iz-
vedle rajalni nastop.

Točke popoldanskega programa
je napovedoval g. Lojze Rezelj.

XVI. mladinski dan. Slovenska
dekliška organizacija in Slovenska
fantovska zveza, ki bosta v začetku
letošnjega leta praznovali 20-letnico
obstoja, sta v nedeljo, 3. novembra,
na Pristavi v Moronu pripravili svoj
16. mladinski dan.

Sv. mašo je daroval duhovni vo-
dja mladinskih organizacij g. dr.
Alojzij Starc. Popoldanski del pro-
grama je obsegal pozdravna govora
predsednice SDO gđč. Mile Hribar in
predsednika SFZ g. Cirila Jana. Po
govorih je bil telovadni nastop šolske
mladine, ki so ga pod vodstvom g.
prof. Tineta Vivoda pripravili člani
SFZ in članice SDO. Vseh nastopa-
jočih je bilo 362.

Na lepo uspelem mladinskem
dnevu je bila tudi razdelitev pokalov.

Kaj je molitvena osmina? Kako je nastala?

*Sv. Pij X. jo je katoličanom
priporočal že leta 1909. Toda šele
čez 25 let se je začela širiti med
vse kristjane. Božja previdnost je
za to nalogo izbrala skromnega
francoskega duhovnika Pavla Cou-
turiera.*

*Slovinci smo potrebo po zedi-
njenju čutili bolj ko drugi. Zato
smo molitveno osmino opravljali
po naročilu naših škofov že davno
pred drugo svetovno vojsko. Po
cerkvenem zboru jo bomo molili v
novem duhu, z novim razumeva-
njem, da bo molitvena osmina mo-
litev za zedinjenje po zblžanju
Cerkva.*

Pavel Brlan, D. J.

„Duhovno življenje“ je slovenski verski mesečnik, ki ga izdaja konzorcij (msgr. Anton Orehar); urejuje uredniški odbor. Editor responsable: msgr. Antonio Orehar, Ramón Falcón 4158,

Buenos Aires. Reg. de la Prop. Intel. No. 843.966.

Tiska Vilko SRL, Estados Unidos 425, Buenos Aires, Argentina.

POVERJENIKI:

Argentina: Dušnopastirska pisarna, Ramón Falcón 4158, Buenos Aires.

ZDA: Rev. Julij Slapšak, 6019 Glass Ave., Cleveland, Ohio 44103, USA.

Slovenska pis., Baragov dom, 6304 St. Clair Ave., Cleveland 3, Ohio 44103, USA.

Kanada: Ivan Marn, 131 Treeview Drive, Toronto 14, Ont., Canada.

Trst: Marijina družba, Via Risorta 3, Trieste, Italia.

Italija: Zora Piščanc, Riva Piazzutta 18, Italia.

Avstrija: Naročnino pošiljajte Mohorjevi družbi v Celovec.

NAROČNINA: Celotna naročnina v **Argentini** in obmejnih državah — pesov; v **ZDA** in v **Kanadi** 7 dolarjev; v **Avstriji** 125 šilingov; v **Italiji** 2.800.— lir; drugje protivrednost dolarja.

DENARNA NAKAZILA NA NASLOV: Antonio Orehar, Ramón Falcón 4158, Buenos Aires, Argentina.

Naslovna stran: Ljubljana poleti
Zadnja stran pa: Ljubljana pozimi